

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimite.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfild & Emeric Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julia
Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie armoni pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări mai dese după tarifa
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminică 32.)

„GAZETA” iese în ne-
caie și
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 50, etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dnuși în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 173.—Anul LXVII.

Brașov, Vineri 6 (19) August.

1904.

S'avem curagiu și se nu șovăim!

Când ne aruncăm privirile jur împrejur și vedem fețele inspăimântate și mult îngrijorate ale fraților noștri de-o sârtă dintre Tisa și Carpați, ne cuprinde un simțământ cu totul deosebit, care face să fie atins amorul nostru propriu și mândria noastră națională și ne aduce aminte de dicala, cu care luptătorii noștri pentru limbă și naționalitate se aruncau odinioară plini de curagiu în învâlmășela luptelor, dicala: „Ajută-ți Române și Dumnezeu îți va ajuta”.

Cel ce-și pierde curagiul ori chiar și capul în fața primejdiei când ea se arată, pierde dinainte pe jumătate putința de a se lupta voinicesce contra ei și de a-o birui.

Cei drept, Românii noștri o au de furcă cu despotismul de rassă, ce a ajuns peste capul lor ca un biciu al lui Dumnezeu. De deci de ani sunt osândiți să vadă cu ochii lor cum cauza libertății și a progresului nemului românesc merge tot îndărăt ca racul, cum se stringă tot mai mult cercul de fier al jugului iobăgiei moderne, pe care adversarii umblă să li-l arunce după gât.

Dér se scie că n'am ajuns încă la coda vécului. Din potrivă nici-odată ca în ziua de adî n'a fost dat popórelor de a dovedi amicilor și inimicilor lor, că prin propria hărnicie ele trăiesc și vor trăi.

Deci ajutați Române! Nu te teme că lacomiș tēi potrivnicii îți vor mânca ocólele clădite cu munca și jertfa ta. N'au ei mășele pentru tréba asta. Și o cultură ca a noastră ce-și are rădęcina în veacurile trecute, n'ar fi în stare să o înghiță nici chiar bălaurii din poveste, necum nisce ómenii, ca toți ómenii, cari pe lângă alte slăbiciuni ómenesci mai au și „hiba” (defectul), că, nefiind capabili de a învăța și alte limbă afară de a lor, vréu să siléscă tótă țera și lumea să învețe

limba lor și să vorbescă cu ei numai în limba lor.

Dér ei dic, că nu e numai limba lor ci și a statului. E drept, că în lege se dice acesta. Dér óre o lege adusă de ómenii póte schimba legile firei?

Legea despre care vorbim. (dela 1868, numită a naționalităților), nici nu înțelege lucrul așa ca toți locuitorii țerei să învețe unguresce, ci dice numai, că în administrația statului, la deregătoriile și tribunalele mai înalte, limba maghiară să se foloséscă de toți, ér în sferile mai inferioare ale administrației, în comitate și comune, precum și în șólele populare și medii lasă putința ca cetățenii să se foloséscă de limba lor maternă. Tocmai numirea de limbă a statului dă să se înțelegă, că mai trebuie să existe și o limbă, care nu este a statului, ci a popórelor ce compun statul. Cine a mai audít în Franța ori în Italia, unde există numai o singură națiune c'o singură limbă, de o limbă a statului?

Așa-dér e cea mai mare minciună și absurditate a pretinde că limba statului ar avé dreptul să omóre celelalte limbă ce-și au rădęcina în firea și viața popórelor statului. Nu numai că n'are drept, dér e o nebunie a crede, că statul cu forța ar puté să nimicéscă graiul viu a milióne de cetățeni de altă limbă.

De un șir de ani se serbézá ca di de serbătóre decretată prin lege, ziua primului rege al Ungariei Sf. Stefan. Se serbézá însé fără ca epigonii să urmeze sfatul înțelept al acestui Domnitor, sfatul ce l'a dat Sf. Ștefan urmașilor săi, ca să respecte și să cinstéscă limbile popórelor țerei, căci numai aceste multe limbă, simbolul viu al némurilor de viță trainică și nobilă, fac puterea regatului Ungariei.

Nu atât pe legea dela 1868 se razimă dreptul de limbă și viață națională al Românilor, ci mai vér-

tos pe drepturile generale ale omului și pe drepturile neprescriptibile ale națiunilor.

Sé ne ajutăm dér și se nu șovăim, sé nu ne descuragiăm. Opiniunea și urările lumii culte sunt cu nímșintele noastre îndreptățite. Deja în Franța, în Italia, în Germania ba chiar și în Rusia autocrată se ridică voci amice cauzei șólelor noastre amenințate cu desnaționalisarea.

S'avem dér incredere în dreptatea cauzei noastre, căci Dumnezeu ne va ajuta!

Revistă politică.

Brașov, 5 (18) August v.

Alaltă-eri a fost o întîlnire de monarchi în Marienbad. Majestatea Sa monarchul nostru s'a dus la Marienbad, ca să reîntórcă regelui Angliei Eduard VII visita ce i-o făcuse acesta în Viena. După obiceiurile ce sunt la curțile domnitorilor, Maj. Sa monarchul nostru ar fi trebuit să reîntórcă visita regelui Eduard în Anglia, însé din cauza depărtării celei mari și pentru adéncile-i bértránețe, marii maestri ai curților din Viena și Londra s'au învoit, ca reîntórcerea visitei să se póta face și pe pámént austriac, — în Marienbad.

La întîlnirea din Marienbad cei doi monarchi s'au salutat în modul cel mai cordial și s'au îmbrățisat de două-ori. Suveranii s'au dus apoi la hotelul „Weimar”, unde își are locuința regele Eduard, în mijlocul ovațiunilor frenetice ale unei mulțimi enorme.

După-ce au schimbat visitele obiceiuite, ambii monarchi au făcut o plimbare în oraș, care era decorat în mod strălucit. Ei au fost aclamați pretutindenți de mulțime.

La prânzul dat în onórea împératului, cei doi domnitori au schimbat toasturi fórté căldurose, relevând amicitia tradițională, care

unesce pe cei doi monarchi și statele lor. Regele Eduard a mulțumit pentru visita ce i-se face și de care este adénc și plăcut atins. Monarchul nostru, răspundénd, și-a exprimat satisfactiunea sa cu totul particulară, că a putut saluta pe regele amic la Marienbad, căci i-ar fi fost cu neputință de a face lunga călătorie în Anglia.

În préjma întélnirii s'a dis, că această întîlnire de monarchi n'are nici o importanță politică. Austro-Ungaria neavénd colonii peste mare, nu este direct interesată de evenimentele ce se petrec în Asia și Africa. Totuși ceva politică se va fi făcut și la Marienbad, mai ales acum când evenimente așa de mari preocupă întréga diplomatie și lumea politică.

La noi în țera nu s'a petrecut săptămána acesta nimic mai însemnat. Dieta scim că s'a amânat până la 10 Octomvrie și politica se face acum de cătră partidele maghiare numai în provincie. S'a întimplat însé totuși ceva vrednic de remarcă. Camera magnatiilor ungarî a ținut eri la 17 August ședința pentru a debate și primi proiectele de lege, cari au trecut prin camera deputaților. La proiectul despre lista civilă, Pro-nay a ținut un discurs opozițional, la care a răspuns ministrul președinte Tisza. La desbaterea asupra proiectului de budget superintenden-tul reformat Antal a spus, că el are ce e drept incredere în guvern, dér și-a manifestat nemulțumirea, că în cele mai multe academii de teologie limba de predare nu e limba maghiară. Lui Antal i-a răspuns episcopul catolic Smrecsanji dicénd, ca afacerea acesta să fie lăsată în grija conducătorilor bisericeii. Aurel Desseffy și-a exprimat îngrijirile, că Tisza nu apără cu destulă energie interesele economice ale Austriei față cu Germania. După răspunsurile lui Tisza și Berzeviczy, proiectul a fost primit.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Panciu.

— Fine. —

Cel mai bun prietin al căprarului Florea era, scia ori-oine, Gavril Panciu, o namilă de rezervist cât un munte și un suflet bun cum nu-i găsi ai păreche în tótă țera românescă. Umbra, așa, vorba că-i cam lălău, că-i lung și rece, că are pe loc repaus la cap, — dér astea-s glume între camaradi și ridea de densesle chiar Gavril, întindénd o gură mare până la urechi. De altfel chiar el însuși era mare posnaș și oând începea cu năzbătiile, se tăvălia o companie întrégă prin glod de ris. Mai ales când era și prietinel lui, căprarul, cu chef, apoi să tot fi ascultat la pilde și dicala! Mai întâiu începea Panciu singur să ridă cu nasul lui cel lung: „Mă! de n'ăș avé așa comedie sub ochi, v'ăș duse pe copcă! am un nas, séracul, Dumnezeu să mi-l ție, cu tot cu stăpănu său, — un nas

cum nu se mai află! Ajunge la Turci cu jumătate de nas în naintea mea, și ce iscódă mai bună decât densus voiți?” După acesta începeau toți cu glumele pe socotéla nasului, până ce se plictisea și bietul Gavril și se răstea ridénd: Dér lăsați-l, hă, în pace, ajunge! ce l trageți și l întindeți atăta, că destul e el de lung!” — Câte odată, începea să cânte în pilda țiganului Lascarache, toboșarul plutonului:

„Séraca nevasta mea,
Mult mă mai jalesce ea!”

Și urma cu un zimbet îndrăcit pe buze, cântând durerile chirandei și vorbind și despre órearii óspeți de nópte:

„Prin tindă nu mai încap,
Pe afară se trag de cap!”

Lascarache se scarpina la céfă și pufnea de ciudă, pe când flăcării hohoteau în jur. Într'un rind se sbărli biata pasere și începú să croncănéscă:

„Da ce, mă? eu nu-s gospodar în sat, ca și voi?”

— „Cum nu? răspuse Gavril. Gospodar cu casa 'n trei păreți, cu tinda în pod,

cu ferestrele pe unde ese fumul și cu măciucii pârлите pe sub streșini!”

Era bun camarad Panciu: cu el nu li-se uria căciularilor nici odată. Când era vremea mai umedă și mai posacă și când umeđéla șanțului te pétrunde la os, el începea cu ale lui, descrețea frunțile și împărăscia vóie bună.

Dér acumă nu-i mai venea a ríde lui Gavril. Acum era fórté amărit. Căprarul Florea ori murise și nu-l găsiseră brancardierii, ori fusese prins în vâlmășagul rindurilor turcesci și dus spre șanțurile lor. Cine scie!

Și pe când flăcării vorbeiau, unul una, unul alta, făcénd felurite prepusuri, el tăcea cu îndérátnicie. Par'că avea o greutate mare pe suflet și nu putea nici să răsufle în voie, nici să dea drumul glasului. De la o vreme, tăcúra și ceilalți. Un om mai puțin: un fapt prea obiceiuit.

De sus, din norii de păcură, tot cernea plóie rece. Felinarele ardeau prin întunerec, ca pete de sânge; de-asupra lor, în negura ușórá, se innălțau stilpi ne mișcați de fum.

În șanțuri era tăcere. Numai pașii santinelor nevăđute fleșcăiau prin noroiu.

Într'un târđiu, Panciu se întóarse spre sergentul, care ședea alătúra de el.

„Domnule sergent Nistor, ce dici? póte nu l-au căutat bine.”

— Se póte, răspuse sergentul. Dér eu nu 'nteleg ce jale așa de mare te a pãlit acum. Bine, mă, prietin, prietin, dér așa-i la rėsboiú.

— Am eu ce am cu el, murmură în-năbușit rezervistul.

— Sciu că n'o fi înviat pe maica ta.

— Nu, altceva. — Apoi adógă în-dată: „O să mă duo să-l caut.”

Sergentul Nistor își rėsuci gânditor mustățile negre și nu răspuse. Panciu se sculă: Un glas dișe domol: „Du-te întâiu pe la domul sublocotenent”. Rezervistul făcú semn cu capul, se strecură pe lângă camaradi și se cufunda în întunerec.

Glasul domol se deșteptă ér:

„Don' sergent Nistor?”

— Cei?

18 August în Silesia. Se scie, că e mare nemulțumirea între Germanii din Silesia austriacă, din cauză că guvernul voinde să fie drept față cu toate naționalitățile, e hotărât a introduce clase paralele în limba cehică și polonă la pedagogiile germane din Troppau și Teschen. Deputații din partidul pangerman s'au pus în fruntea mișcării și au reușit a uni pe toți Germanii Silesiei într-o acțiune comună de protestare. Tot ca un fel de protest s'a convocat o adunare populară în Troppau tocmai pe ziua de 18 August, ziua nasterii împăratului. Mai mult, un număr însemnat de membri ai reprezentanței comunale din Troppau au intervenit pentru conchemarea unei ședințe extraordinare, care să dezbată asupra propunerii făcută de reuniunea populară germană din Silesia, ca reprezentanța orașului să se rețină dela orice manifestare a lealității în ziua de 18 August.

Adunarea orașului a luat în adevăr hotărârea, ca în fața intențiunii guvernului, privitoare la înființarea amintitelor clase paralele, să se rețină de la orice manifestare de loialitate în contactul cu organele guvernului, și ferindu-se de a aranja din parte-i vre-o festivitate. Primarul însă se fie provocat să trimită în ziua de 18 August direct o telegramă omagială la cancelaria de cabinet a împăratului.

Comitetul german silesian a publicat pe lângă acesta un apel, prin care convoca o adunare mare germană pentru care se vor trimite invitații și care va avea să ridice un protest înflăcărat în contra înființării de clase paralele slavice. Totodată sunt provocați toți participanții la această adunare de popor, să se împodobescă cu fole de stejar cu vinețele, ce se obișnuiesc în Germania, și cu panglică germane. La adunare vor lua parte mai mulți deputați pangermani în frunte cu vestitul Wolf.

Unele foi ale guvernului Koerber atacă aspru pe deputatul Wolf, care a aranjat împreună cu alt soț demonstrația de la 18 August, dîcînd, că toate protestările Germanilor din Silesia n'ar fi de cât o miserabilă comedie, o acțiune pentru a rehabilita pe falitul Wolf și a.

Răsboiul ruso-japonez.

Săptămîna aceasta a fost bogată în evenimente mari și însemnate pe câmpul de răsboi. Pentru-ca și cetitorii numărului nostru de Dumineca se fie în curent cu cele ce s'au petrecut și se petrec în Asia-răsări-

tենă, vom face aici o scurtă recapitulare a evenimentelor, așa după cum au fost redade prin scirile ce s'au publicat în gazetele din lumea întregă. De sine înțeles, că nu putem garanta despre esactitatea și adevărătatea acestor sciri. Ele vin de la corespondenții din acea parte a ocului, cari uneori sciu mai puțin decît publicul, care le citește „informațiunile telegrafice”. Numai la statul major al Japoneseilor și Rușilor se scie aproximativ esact ceea-ce se petrece, decî trebuie să credem numai acelor sciri, cari vin din isvor oficial, dîr și aceste sunt pline de esagerări seu atenuări, după cum adecă le convine celor ce le dau.

Până acum lumea a răsunit dîlnic de victoriile Japoneseilor contra Rușilor. Cei dintâii au mers triumfal înainte, cei din urmă s'au retras mereu, scîrmînați ici colo strașnic de inimizii lor. Rușii n'au făcut până acum decît să se apere unde și cum au putut, dîndu-și silința a îngreuna și întîrziia înaintarea Japoneseilor, pentru a câștiga timp și a se întări mai bine pentru lupta cea mare decisivă pe uscat.

Altfel stau lucrurile pe mare. Încă de la începutul izbucnirii răsboiului Japoneseii s'au dovedit superiori față de Ruși, marinarii japoneși mult mai îndemnatici, așa că la toate ciocnirile pe mare lupta a eșit în favorul Japoneseilor. Să vedem însă, ce s'a împlinit:

La 10 August flota rusescă din Port-Arthur a făcut o încercare de scăpare. Ea a eșit adecă în largul mării, cu scop de a-se refugia. Flota japoneză a atacat-o și o luptă strașnică s'a încins între dușmani. Vasele rusesci, cari au eșit din Port-Arthur, erau în număr de 12, ér vasele japoneze, cari li-au ținut drumul și cari apoi le-au urmărit, erau 46 la număr.

Multe se spun și se scriu despre rezultatul acestei lupte pe apă. Nu se scie însă cu siguranță ce pierderi în vase și ómenii au avut Rușii, și cari sunt pierderile Japoneseilor, — căci lupta fiind, și aceea au avut pierderi.

Unele din vasele rusesci au ajuns în portul chinez *Cifu*, altele în portul german *Cingtau* (Kiauciau), însă în mare măsură stricate, așa că mult timp nu vor mai pute fi folosite în luptă. Vasul mare de răsboi „*Cezarevici*”, a fost grav stricat. Pe acest vas se afla comandantul flotei rusesci de la Port-Arthur, amiralul *Withoft*, care, lovit de o granată japoneză, a fost omorît. Mulți din ofițerii și soldații lui au fost de asemenea omorîți seu răniți.

O altă luptă pe mare a fost la 14 August în canalul coreean. Trei din vasele flotei rusesci de la Wladivostok au apărut pe cîsta de miadă-și a Coreei, probabil, ca să primescă vasele flotei de la

Port-Arthur, despre cari aveau cunoștință că s'au refugiat. Aici însă le eși în drum flota amiralului japonez *Kamimura* și o luptă de 5 ore s'a desfășurat între adversari. Resultatul luptei a fost, că vasul rusesc „*Rurik*” s'a scufundat, ér celelalte două vase, cari încă au suferit stricăciuni s'au refugiat spre miadă-nópte. 700 de marinari de pe „*Rurik*” au fost scăpați.

Acum se anunță din *Cifu*, că flota rusescă s'a reîntors la Port-Arthur, fără a avea o ciocnire cu Japoneseii. Scirea acesta pare foarte curiosă și ridică întrebarea, că ce fel de flotă este acesta, după ce Japoneseii afirmă, că au sdrobit și împrașciat flota rusescă.

Cu atât mai curiosă apare altă scire venită tot din *Cifu*. Ea spune, că vasele rusesci, cari au reîntors în Port-Arthur, după lupta de la 10 August au eșit érași din portul de acolo și Japoneseii le urmăresc.

Japonezii retac, firesce, pierderile ce le-au avut cu ocaziunea luptei navale. Diarele lor nu vorbesc, de cât despre câți-va morți și răniți. Ofițerii ruși de pe vasul „*Cezarevici*” spun însă cu totă hotărîrea, că în lupta de la 10 August un mare vas de răsboi japonez s'a scufundat.

Un alt eveniment însemnat este, că atacul general al Japoneseilor contra fortăreței Port Arthur s'a început. Se dîce, că însuși împăratul Japoniei a dat ordin, ca până la 23 August fortăreța să fie luată. În scopul acesta două divisiuni din armata de Sud, au fost reînapoiate la Port-Arthur, ca să întărescă forțele japoneze de acolo.

După ultimele sciri, Japoneseii au și dat la 14 August un atac contra orașului. Ei însă au fost respinși cu pierderi însemnate. Apărarea a condus-o însuși generalul *Stössel*.

Pe câmpul de răsboi din Mancuria însăși, nu s'a petrecut în zilele din urmă nimic mai însemnat. Se crede, că nici nu se va întempla, de ore ce Japoneseii își pun acum în mișcare toate puterile pentru a lua cu asalt Port-Arthurul.

Scirile mai noue le dăm la ultimele informațiuni.

Acum orî nici odată.

Sub titlul acesta „Românul de la Pind” publică următorul articol:

Cestiunea bisericească a Românilor din împărăția Sultaulor trebuie să preocupe fără excepțiune pe întreaga suflare românească, fiind-că de la deusa depinde mîntuirea unei părți a nîmului nostru.

Să lăsăm la o parte vederile înguste și pasiunile coborîtore. Cu toții se ne unim într'un gând și un suflet și cu toții să dăm năvală pentru dobîndirea mării victorii. Lupta se duce de ani de zile, promisiunile s'au ținut lanț, dîr toate sacrificiile noastre au rămas zadarnice. Am fost păcăliți ca niște copii, fără pic de remușoare sufletescă.

Românul este bun, dîr să nu permitem ca bunătatea noastră să se considere drept nesimțire și deorepitudine.

Am căutat să se facă dreptate numai pe calea rațiunii pure. Nu totă lumea însă să conduce de principii și argumente filosofice. Decă drépta rațiune ar fi locuit în capetele ómenilor, la a căror rațiune și prevederi de conducători ai statului s'a apelat, atunci nici cea mai mică nevoe nu s'ar fi simțit de intervenția și jeluirea guvernelor noastre.

Conduși de credința, că ómenii de stat ai gloriosului imperiu au să ajungă la sentimente mai bune și la judecată mai sănătósă, după cum și promiteau, s'au lăsat a trece ocaziuni binevenite, fără a-se profita de dînesele.

Decă acei ómeni ar fi ținut mai mult la interesele statului, decăt la cele ale lor, óre dînșii nu erau singuri să recunoască strinsa legătură, ce există între interesele imperiului și cele ale Aromânului? Decă dînșii ar fi fost în înalțimea lor, era să ajungă put-rnica Turcie să scie de amenințările unor pitici?

Presupunerile guvernelor noastre, că „boierii își pot reveni în fire”, au fost nefundate. Proba este destul de durerósă și instructivă.

Am lăsat să trecă ocaziunea favorabilă, când cu răsboiul turco-grec, fără a face cea mai mică mișcare. Bulgarii n'au făcut la fel ca noi. Atunci dînșii au ocupat nu unu, ci trei episcopate și cu patru, pe cari le aveau de mai înainte, s'au făcut șapte episcopate. Sîrbii au obținut episcopatul din Sopia, deși Patriarhia grecească este provisoriu sîrbesc.

Noi... noi am continuat să fim credincioși și devotați amici ai Osmanliilor.

Sosesc și revoluția Bulgarilor. Care este conduita noastră? Tot aceeași ne-schimbată.

Grecii au obținut tot ce au voit, Biserica din Ohrida se dá lui Pihion, singurul grecoman, deși până alataeri acea biserică a fost românească. Autoritățile imperiale fățiș favorisază propaganda grecescă.

Acordarea drepturilor noastre bisericesci, după cum susține consulul rus din Bitolia, face parte din domeniul fantasiei.

Scim că Rușii sunt în contra noastră și pentru Patriarhie. Dîr étă-i și pe dînșii angajați într'un răsboi de nu mai sciu, unde le este capul. Tot guvernul din Petersburg este cauza nenorocirii noastre? Tot el este cel mai tare la Constantinopole?

Dîr la urma urmei, sórtea noastră nu depinde de voința cutăruia și cutăruia, ci de energia și patriotismul nostru.

La urma urmei, noi n'avem a ne în griji și a sta locului din cauza cutăruia seu cutăruia, cari sunt streini de guvernarea directă a imperiului din Peninsula. Noi trebuie să ne afirmăm în mod viguros ca națiune și să probăm prin atitudinea și faptele noastre: că drepturile neamului nostru din acea țără n'au să fie mai pe jos considerate, decăt cele ale celorlalte naționalități.

— Eu is dintr'un sat cu domnul căprar Florea și sciu pricina.

— Or fi fiind rude, bre.

— Nu, domnaule sergent, altceva. A fost o fată la mijloc.

— Tac, bre!

Sergentul își răsuci ér mustățile. Imprejur, câți-va căciulari ridicară capetele. Până și Lascarache, lângă darabana lui, holbase ochii și oăsease gura. Flăcăul cu gust de vorbă își scose bășica de tutun, își răsuci o țigară și o aședă într-o țigaretă turecescă. Scose amnarul și cremenea și scăpără. Își aprinse țigara și trecu și sergentului tutunul. Trase odată adînc și o licărire rumenă trecu peste obrazul ars de vînturi.

„Éta cum a fost”, rosti el și scupă printre dinți înainte; „lui Panciuc i-a fost dragă o fată, a unuia Gavril Plóie, de la noi. Dîr dragoste mare, nu așa. Chiar a cerut-o de la tată-séu de nevastă, și moș Gavril i-a făgăduit-o.

S'au înțeles pe când se fie nunta și au pornit hîrtiile. Când colo într-o bună

zi, se scólă fata, Ilinca, și dîce: „Nu mă duc nici mórta după Gavril; mie mie drag Dumitru, flăcăul lui Costache Florea”. A răcnit bătrînul, a răcnit baba, că-i face de risul satului, i-au tras o bătaie ca aceea, fata: nu și nu! „Bate-mé, taie-mé, ucide-mé, mie mi-i drag Dumitru al lui Florea!” S'a făcut svónă în sat. Dîr Gavril și cu Dumitru erau frați de cruce. Chiar eu țin minte când s'au prins și s'au legat cu jurămînt, încă pe când erau băeți și păsoean vitele devale, în lumea Siretului. Ce a fost între dînșii nu sciu, dîr asta pot să spun: că domnul căprar Florea a luat pe fata lui Plóie. Și asta numai Panciuc a făcut-o. Așa suflet mai rar! Ci-că l'a întrebat: „Ți-i dragă, mîi Dumitre?” — Mi-i dragă.

„Atunci ia-o, mîi frate, și să fie cu noroc!” Ér fetei i-a spus: „Fa Ilinca, mi-ai fost dragă ca ochii din cap, dîr de la fapta asta te-am urit să nu te mai véi înaintea ochilor. Dîr mai bine așa: ia pe cel ce ți-e drag, și să-i fi cu credință, că mi-e frate de cruce!”

Sergentul își aprinse țigara stinsă de

la dorobant, și dîce: „Asta-i Panciuc? Eu nu sciam”.

— Te uitai la ghidușile lui? întrebă flăcăul. Inimă ca a lui n'are nimeni.

— Dîr cu nevasta lui, Florea cum o duce?

— Bine. Póte tot i-i dragă, dîr în inima omului numai D-deu póte ceti!

„De bună sémă!” dîse sergentul dînd din cap. Trase repede câteva fumuri din țigara pe sfîrșite, apoi voi s'o arunce. Atunci Lascarache își întinse laba din umbră.

„Țăiți, don'sergent Nistor, să trag și eu un fum!” Și după ce se trase cu mucul de țigară lângă darabana lui, începu aș frige degetele și buzele.

Din capétul șanțului, prin întunec, răsbură glasuri. Apoi pași se apropiară priu noroiul șanțului. La licăirea slabă a unui felinar se zări chipul ofițerului de rond, înfășurat în glugă. Sergentul se scólă în picioare.

„Stai jos!” dîse încet ofițerul, făcînd semn cu mâna. „Ce mai dîcești, mé băeți? Mîncă Turcul pîpară și de data asta”.

— Și, — să trăiți domnule sublocotenent! rosti Nistor.

— Ei, dar cum dormiți voi? greu, hai? umeđelă, strașnică.

— „Cum umeđ, ce să faci?” așa-i vremea de tómnă”.

Ofițerul se înfășură mai bine în pelirină și trecu înainte lunecînd prin noroi. În urmă-i izbucneau înăbușit, pe rînd, strigătele santinelor. Apoi, după ce se întinse liniște, se strecură încet în șanțuri, pe lângă pâlcurile căciularilor, și trupul uriaș al lui Panciuc.

„Ei? ce ai făcut?” șopti încet Nistor sergentul.

— Nimic, g-mur rezervistul, am căutat d-géba tot locul unde a fost încăierarea. Nui.

Améudoii tăcură. În a-néndoné Grivitele era liniște adîncă. Prin țercălauele felinarelor se zărea cernerea ploii, dîr nu se auzea nici cel mai mic susur; picușurile cădeau în noroi ca pe vată.

Gavril Panciuc se aședă pe un mî-nunch u de nuele, cu cotele pe genunchi,

tăli. Acum ori nici odată trebuie să ne afirmăm ca națiune cu viitor și să facem, ca în timpul cel mai scurt Românișmul de la Pind să-și dobândească imprescriptibilele sale drepturi bisericesc și naționale.

Cu nici un preț nu trebuie să ne dăm îndrăgii de la mijlocele, cari duc la învingerea dreptății, a umanității și a civilizațiunii. Ori-ce întârziere și trăgănare este aducătoare de pagubă și disconsiderare.

Acum ori nici odată cu toții la luptă fără cruțare pentru mântuirea Românișmului de la Pind de sub jugul nefast al Fanariotului. Jos selăvia sufletescă a bisericii și școlii grecoteilor!

SCIRILE DILEI.

— 5 (18) August.

Din cauza sf. sârbători de mâne (Vineri), Schimbarea la față, și din cauză, că pentru ziua de poimâne, Sâmbătă 20 August n. (Sf. Stefan) e impus prin lege repausul de Duminecă, numărul proxim al diarului nostru va apăre Lună sêra.

Ziua născerei Majestății Sale s'a serbat aici în Brașov prin iluminăție în presară, fiind mai ales clădirile publice frumos iluminate. Musica militară a făcut retragere cu lampione, er musica orașenească a cântat în piață. Astăzi dimineața s'a celebrat o liturghie sub cerul liber după Timpa în asistența trupelor și a ofițerimei aflătoare în Brașov. S'au ținut oficii divine în toate bisericile din centru și din suburbii.

Pe când aici primăria a făcut apel pentru iluminăție, primarul din Arad a rugat publicul să nu mai ilumineze, ci sumele ce ar costa iluminarea să le trimită primăriei, ca să fie întrebuințate pentru ridicarea statuelor reginei Elisabeta și a lui Kossuth.

În Viena s'a celebrat mare serviciu și Te-Deum în catedrala sf. Stefan, oficiat de cardinalul Dr. Gruscha. La această festivitate bisericescă a făcut onorurile regimentul de infanterie bosniac-herțegovinean Nr. 1.

Colonia austro-ungară din Galați avea obiceiul de a aranja întotdeauna un banchet la ziua născerei împăratului și regelui Francisc Iosif. De rândul acesta a decis însă să înlocuiască banchetul cu o operă de caritate. S'a deschis o subscripție spre a veni în ajutorul supușilor austro-ungari lipsiți din Galați.

Foc cumplit. În orașul Gyöngyös (comitatul Hevcs) oraș cu 16,000 locuitori a izbucnit alaltăieri sêra un foc cumplit, care ajutat de un vânt puternic, s'a întins cu o iuteală ne mai pomenită peste toate casele din împrejurime. Fiind mare lipsă de apă, bieții locuitori erau constrinși să privească neputincioși la flăcările, cari le mistuiau avutul și deabia li-a rămas timp să se refugieze, ca să-și scape viața, lăsând totul în casele cuprinse de flăcări. În decursul lucrărilor de scăpare multe persoane au fost rănite. Focul a durat totă noaptea și până dimineața arseră 500 de case împreună cu edificiile laterale. Pompierii veniți din împrejurime au lucrat cu puteri aprôpe supraomenești, ca să localizeze focul. Mulți din ei s'au ales cu

arsuri grave. Focul încă n'a putut fi localizat până eri d. a. din cauza vântului, care suflă puternic. Locuitorii au părăsit orașul și petrec pe câmp. Miseria e cumplită.

Sinuciderea unui fiu de ministru. Din Budapesta se telegrafiază, că fiul ministrului ungar de agricultură Bela Tallian, s'a sinucis cu un glonț de revolver în comuna Todbob-Lipic. Causa sinuciderii — se dice — ar fi o bolă incurabilă.

Alegerile pentru universitatea sâsescă. Până acuma cunoșcem următoarele rezultate ale alegerilor pentru universitatea sâsescă, cari s'au ținut alaltăieri în orașele și districtele fondului regiu de odinioară. În Brașov au fost aleși dechantul Herfurt și primarul Hiemesch; în Sibiu: Dr. W. Bruckner sen. și Dr. K. Wolff; în Sebeșul sâsesc Dr. Liviu Bran de Lemeny și primarul Dörr; în Nochrich dep. A. Dörr; în cercul Sibiuului A. Gottschling; în cercul Mercurii: E. Thullner; în Sighișoara: d-nii I. Balthes și protopopul ev. Teutsch; în Cohalm: dep. F. Pildner; în Bistrița: preoții ev. F. Kramer și K. Müller; în Orăștie: Dr. Aurel Vlad și Fr. Simon în cercul Cincul-mare — Agnita: Fr. Schreiber. Resultatul alegerii din Mediaș încă nu e cunoscut.

Hymen. D-l Dr. Constantin Missits, avocat în Lipova s'a logodit ađi în Brașov cu d-șora Valeria Branisce. — Mult apreciatul nostru poet Stefan O. Iosif s'a cununat de curând cu tînăra scriitoare Natalia Negru. — Cunoscutul scriitor Constantin Sandu s'a logodit la Călăraș cu d-șora Elena Rădulescu. — D-l Francisc Boșian teolog abs. se va cununa în 28 l. c. cu d-șora Mariora Mureșian în biserica gr. cat. din Chimitelnicul de Câmpie. — D-șora Cornelia Dobrescu și Dr. Camil V. Velțian fidanțați, Sebeș August 1904.

Armata română pe anul curent are un efectiv de pace de 3459 ofițeri, 61,743 soldați permanenți, 15,305 cai, 90 mii soldați cu schimbul și 6500 de cai aparținând călărașilor cu schimbul. În timp de șase ani s'a cheltuit cu armata 510 milioane lei, adică cât 51 milioane pe an cheltueli ordinare și extraordinare.

În comparație cu Sêrbia și Bulgaria România are cel mai mare buget și număr de soldați. Sêrbia cheltuesce anual pentru o armată de 1288 ofițeri și 21200 omeni cu 4846 cai și 199 tunuri 18 milioane de lei; er Bulgaria cheltuesce 20 milioane 400 mii lei pentru 2500 ofițeri, 40 mii omeni, 7400 cai și 312 tunuri.

Ministrul ung. de comerț a dat un ordin în care se dice, că deorece ziua Sf. Stefan (sêrbătoare obligată) cade anul acesta pe Sâmbătă 20 August, urmându-i încă o ăi de repaus (Duminecă), se dă voie ca în ziua de Duminecă 21 Aug. să se potă face lucrări industriale de la 6 și până la 12 ore din ăi și de la 6 ore sêra neîntrerupt.

Pictarea catedralei din Sibiu. În ședința sa de alaltăieri consistoriul plenar gr. or. din Sibiu a decis, să încerdintze cu pictarea bisericii pe pictorul nostru d-l prof. Octavian Smighelski, care va fi ajutat în lucrările sale de pictorul brașovean Arthur Coulin. De-ocamdată se vor picta numai părți anumite ale catedralei în stilul bizantin. După sfințirea catedralei, care va avé loc cam în luna Iunie anul viitor, se vor picta și celelalte părți ale

catedralei, până ce va fi terminată întreaga operă. Artiștii încerdințați cu această lucrare — serie diarul german „Sieb. D. Tgbitt“ din Sibiu — oferă destulă garanță, că interiorul catedralei va deveni o operă demnă de vedut și de o valoare mare artistică.

Cununii eterne. Din incidentul trist al repausărei mult regretatului Alesandru Ciura fost paroch și protopop titular gr. catolic al Abrudului, d na Ana Filip n. Cepeș și d-nii Dr. Laurențiu Pop avocat și Mihai Cirlea notar public din Abrud, în memoria acestui iubit defunct au contribuit fie-care câte 10 corône, la oaltă 30 corône, ca cununii eterne depuse la cassa reuniunii femeilor române din Abrud-Abrudsat și jur în favorul aceluși fond al reuniunii, care sub numirea de „Fondul corônelor eterne“ se administrează separat pentru ajutorarea copiilor români sêraci. Ce cu mulțumită se chiteză. *Abrud*, 16 August 1904. Silvia Cirlea n. Russu, cassiera Reuniunii.

Contribuire. Cu ocașionea petrecerei din Micăsasa, a contribuit și st. familie Penciu 3 cor. în favorul școlii române gr. cat. de acolo, — pentru ceea-ce comitetul îi exprimă mulțumită.

Păduri în flăcări. În urma secetei, ce bântue și în mai multe părți ale României, s'au ivit dîlele aceste focuri mari și în unele păduri ale statului român. Astfel a izbucnit Marți un mare foc în pădurea „Cernica“, care a putut fi stins numai cu mare greutate. Focul a mistuit și părjolit pădurea aceasta pe o întindere de 300 hectare. Un alt incendiu s'a ivit în pădurea „Piciorul Caprei“ din ocolul silvic Buzău, care a nimicit 10 hectare din această pădure. Un alt foc a izbucnit în pădurea „Tigănia-Drăgănesci“ (ocolul silvic Teleorman) și a consumat 15 hectare din această pădure. În pădurea de pe delul „Gaga“ de lângă Sinaia s'a ivit er un foc mare, care până acuma încă n'a putut fi localizat. La fața locului a fost trimisă o companie de soldați și numeroși lucrători.

Cătră maturisanții din 1864 din Beiuș. Suntem rugați a da loc următorului apel: Fraților, în 24 August a. c. se împlinesc 40 de ani de când ne-am despărțit și împrăsciat din Beiuș plini de însuflețire, ca apostolii lui Christos din Ierusalim, în toate părțile lumii românești. Scrieți ne vă rugăm, cari trăiți? unde și în ce împrejurări și stări, ori oficii vă aflați? Voiți să ne întelnim încă-odată într'o ăi anumită în palestra Muselor, de unde am plecat, să ne spunem, cari prin câte am trecut de atunci, și apoi la o masă comună să ne bucurăm și să ne veselim împreună? Cine scie, anul al 50-lea de la despărțire ajunge-l-vom în viață, ori ba? Salutare! Victor Russu, profesor în retragere, Budapesta, Florian Cocianu, avocat Cehul-Silvaniei (Szilagy-Cseh.)

Cai furați. Din *Homorod* ni-se scrie: În 2 Iunie a. c. Joi noaptea spre Vineri s'au furat din stava Homorodului lângă Cohalm 7 cai, dintre cari 2 au scăpat din mâine hoților și s'au întors. 5 însă sunt perduți. Căii erau ai lui: Iohan Vagner, Iohan Hales, Georg Prediger, Mihail Depner și a parochului românesc G. Repede. Bieții păstori sunt în pagubă de peste 1400 corône. Cei 5 cai furați 2 sunt roșii și 3 negri, cei negri sunt pitenogi. Pe cei mai mulți îi surprinde acest cas și se întrebă, cum se

mai pot fura și vinde cai de furat ađi pe lângă atâtea țidule și controlă? Cum pot furii, cu atâtea îndrăsnelă, să umble cu cai de furat pe lângă atâtea posturi de pază? — În anul trecut s'au furat din Boiș tractul Sighișoerei și nu s'a mai aflat 2 cai din Archita. — *Un păgubaș.*

Importul de aur. În prima jumătate a anului 1904 Austro-Ungaria a importat aur în valoare de cor. 14-12 mil., față de cor. 4-6 mil. în semestrul prim al anului 1903, prin urmare în anul curent importul de aur s'a întreit. Asemenea a crescut importul de monete de aur cu cor. 5-5 mil., de la cor. 23-39 mil. la cor. 28-86 mil.

Circulația omnibusurilor în Londra. Iși pôte cineva face o idee despre nenumăratele mijloce de transport din Londra și despre colosalul număr de omeni ce se folosesc de ele. Dacă se va ceti statistica cea mai nouă a unei companii de omnibusuri, Road-Car-Cie a avut în cele dintăii șese luni ale anului acestuia cu totul 37,000,000 de pasageri. Nu trebuie să se uite, că fie-care linie de omnibusuri (și sunt multe în Londra), mai are încă câte-o companie și mai multe concurențe.

Banconote false. Atât în Budapesta, cât și în unele orașe din provincie, s'au descoperit în dîlele din urmă falsificate de banconote à cor. 100 și cor. 10 astfel că la primirea acestor piese se impune precauțiune. Falsificatele à cor. 100 arată iregularități mai evidente pe partea textului maghiar, la pajura corônei ungare, care nu este umbrită mai deschis și mai închis ca la banconotele veritabile, ci este ținută într'o colôre. Falsificatele de banconote à cor. 10 sunt facricate pe cale fotografică, hârtia este mai subțire și mai môle decât la banconotele veritabile, er colôrea este mai închisă și unșuroasă. Nr. C02720 și seria 1040 sunt imprimate în mod foarte primitiv cu colôre roșie, care umeđită se șterge. Din câmpul intern al falsificatelor lipsesc liniile cu valuri și desenul capetelor este neclar și murdar. În loc de „Szám“ este „Gzám“ și în loc de „Serie“ — „Gerie“. Alte falsificate à cor. 10 au hârtie mai dură, colôrea verșue, valurile din câmpul banconotei sunt spalăcite. Cifrele „10“ din cele două colțuri de sus ale banconotei, precum și cuvintele „Tiz koronát“ și „Zehn Kronen“ au aceeași colôre brună, ca și cealaltă parte a banconotei, pe când la banconotele veritabile colôrea acestor cuvinte resp. cifre este mai închisă. Cifrele resp. cuvintele „Szám 016720“ și „Serie 1171“ sunt scrise cu mâna, cu o colôre roșie vie, care umeđită se șterge; afară de aceasta numerii falsificatelor sunt cu 1/2 mm. mai mari decât la banconotele veritabile. (R. E.)

Mulțumită. D-l Aurel Tipeiu farmacist Pucioșa (România) a binevoit a dărui bibliotecii populare din comuna Bod următoarele cărți: Teatru 1 volum de I. Caragiale, Almanachul sanitar ilustrat pe 1904, Lupta contra tuberculozei, și Istoria rêsboiului ruso-româno-turc. Esprim prin această sincera mea mulțumită, pentru că a contribuit la sporirea bibliotecii noastre populare. Dea Dumneșeu încă mulți imitatori. Vasile Mereș, preot și învățător.

Petreceri și producțiuni. Tinerimea română din Brașovul-vechiu, cu concursul câtorva teologi de la seminarul Andreian, va aranja în beneficiul „Reuniunii femeilor rom. din Brașovul-vechiu“ o producțiunea musicală declamatorică-teatrală, împreună cu joc, *Duminecă în*

ou bărbia în palme, cu ochii înainte, așintiți în gol. Sergentul deschise vorba:

„Chiar frate să ți fie, bre omule, ce ai să-ți faci? Așa i-a fost lui să-și fie!“

— Are nevastă și copii... șopti Gavril.

— S'o găsi cine să îngrijescă și de dânsa și de copii. Mare-î Dumneșeu.

— Nu, domnule sergent, decât nu vine Florea, móre și muierea.

— Ei și? dec'a murit omul, pôte se móră și ea.

Reservistul clătina din cap și nu răspunse. Sergentul își răsuci er o țigară. Apoi dișe:

„Mai bine lasă-te și tu pe-o costă. Hodinesce-ți ciolanele. Mâne pôte începem altă horă.“

— Domnule sergent, am eu ceva pe suflet, de aceea mi-am eșit din fire.

— Ce-i fi având, omule? — Nu faci o țigară? Ia de ict, mă, tutun turcesc.

— Nu fumez, domnule sergent.

Nistor scâpără și aprinse. În umbră se odihneau ceilalți. Numai ei doi stăteau în capul ôselor.

De-odată, în tăcerea nopții, se înălța un vaet prelung, slab. Se auđia deslușit. Era tânguirea unui rănit, care-și venise în fire:

„Măi fraților, nu mă lăsați!“

Panciu se sculă în picioare:

„E Florea, dișe el. L'a luat vâlmășagul Turcilor și a cădut aprôpe de șanțurile lor.“

— Nu cumva vei fi având de gând, să te duci până acolo? întrebă sergentul Nistor cășcând.

— Ba, mă duc, domnule sergent, că-l tae Turcii altfel, cum li-î obiceiul.

— Dute atunci și raporteză domnului sublocotenent. A trecut chiar înaintea ta pe aici.

Toboșarul Lascarache ridică capul:

„Numai două fumuri să-mi lași, — trăiți dom'le sergent. Nu-î da drumul, dom'le sergent, că nu se mai întôrce.“

— Ce se nu-i dea drumul? șopti o voce. De-acuma decât a auđit glasul lui Florea, de ce se nu se ducă?

Reservistul se apropiă de un felinar, îl desprinsc încet, îl viri sub manta, apoi porni încet spre capétul șanțului. În urma lui, unul câte unul, se sculară dorobanții.

Șoptiră încet câtăva vreme, apoi tăcură. Și n liniștea, care se întinse, se auđi er tânguirea sfășietóre.

„Nu mă lăsați, măi fraților!“

„Scie obiceiul păgânilor, de aceea chemă ajutor, vorbi Nistor. Numai de l-ar puté scâpa Panciu! Mi-e greu, nu sciu cum, când îl aud rânind așa.“

Se sculă, urcă banchetele și se înălță la crêsta parapetului. Ceilalți se suiră după el.

— Mă Lascarache, șopti sergentul, tu ai obiceiul de urlă ca o fiară, când veđi ceva. Să nu cumva să crâcnesci, că te vir în fundul Tartarului. Cască ochii și tac!

— Traiți, dom'le sergent! suspină încet toboșarul.

Trecu o vreme, cât ai fuma o țigară. Nicăeri nici o mișcare. Totuși cei de la mușea parapetului puteau deosebi un pas ușor, furișat. În liniștea nopții, numai

Cumpărați pentru trebuințele de SESONUL de PRIMĂVARĂ și VARĂ Stofe de mătase. catifea, dantele, panglici etc. dela Szénásy, Hoffmann & C-ie MAGAZIN DE MĂTĂSĂRIE Budapest, IV., Bécsi-utca 4. Mare asortiment în stoffe de mătase de tot felul. TÔTE NOVITĂȚILE DE SESON. Prețuri fixe. Inșelări eschise. Mostre se trimit în provincie franco.

15 (28) August (ziua de Sf. Maria-mare) în sala renovată a hotelului „Orient“ nr. 1. Prețul intrării: de persoană 1 cor., de stud. 80 bani. Bilete de vânzare se pot afla la librăria d-lui I. Ciurcu, la băcănia D. N. Eremias și sera la casa. Dirigent G. Presmerean, cleric abt. Inceputul la 7½ ore sera.

— **Corpul învățătoresc din Bod** va franja o producție teatrală-declamatrică împreună cu dans, Duminică în 15 (28) August 1904. Inceputul la 7 și jum. ore sera. Prețul intrării: locul I 1 cor., locul II 60 bani. Venitul curat este destinat pentru biblioteca populară. Oferte mariomose se primesc cu mulțămă și se vor da publicității.

— **Inteligenta română din Slatina** invită la concertul împreună cu joc cel va aranja cu ocazia serbării hramului bisericesc, Duminică în 15 (28) August, în sala școlii confesionale din Slatina, cu concursul corului inteligenței române din Sasca-montană sub conducerea d-lui T. Bratescu. Inceputul la 8 ore sera. Prețul de intrare: Locul I 1 cor. 20 bani, locul II 1 cor. loc, de stat 60 bani.

Aparate de fotografie pentru diletanți. Firma A. MOLL, life antul curții c. și r. din Viena Tuchlauben Nr. 9. își recomandă amatorilor de fotografie, articolele sale necesare pentru a fotografia. La cerere trimite liste ilustrate conținând prețurile.

Noul moștenitor de tron rusesc.

Nascerea succesorului la tronul Rusiei trebuie să umple de bucurie preoțimea din Rusia și să întărească în popor mult credința în Sfinții bisericii naționale rusești.

După nascerea ultimei fiice a părechei imperiale ruse, adică pe la mijlocul lui Iunie 1901, s'a ordonat pe cale indirectă, ca în toate Duminicile și serbătorile să se facă rugăciuni la mormintele Sfinților din diferitele orașe rusești pentru nascerea unui moștenitor al tronului.

Poporul drept credincios s'a conformat acestui ordin în mod foarte conștient, țărancele jertfeau ultima copeică pentru a cumpăra luminări și a-le pune pe la icone, rugându-se pentru nascerea unui moștenitor al tronului. Femeile și bărbații stăteau cături întregi, rugându-se ca „matusca Țarina“, să dea nascere unui fiu.

Dér nici părechea imperială însăși n'a rămas neactivă. Țarul și Țarina au călătorit prin diferite orașe, rugându-se înaintea sfințelor icone și moște făcătoare de minuni. Cu deosebire la Moscova părechea imperială a dat dovadă de un zel mare în facerea de rugăciuni, pe la mormintele sfinților.

Țarul și Țarina au vizitat mănăstirile cele mai celebre din Moscova, au luat parte noaptea târziu la rugăciunile și ceremoniile religioase într'adins organizate, intrară prin subteranele bisericilor, unde zăceau relicviile făcătoarelor de minuni, pentru-ca dorința lor de a căpăta un fiu să se realizeze. Și celebrul popă Ioan din Cronstadt a adunat în jurul său numeroși credincioși, pentru a-se ruga împreună, ca Dumnezeu să dăruiască Țarului și Țarinei un fiu.

În August anul trecut, Țarul și Țarina întreprinsă un pelerinaj la Sarov, pentru serbarea sf. Serafim, care e considerat în totă Rusia ca patronul celor, cari doresc să aiba copii. Părechea imperială a făcut atunci nu mai puțin de două mii de rugăciuni, și s'a scaldat în isvorul sf. Serafim.

Un an după acest pelerinaj Țarina a dat nascere unui fiu.

Țarul a dat fiului său un nume din Rusia veche. El a ales numele Alexe, după al doilea Țar din casa Romanov, care a domnit pe la mijlocul secolului al șeptespredecelea. În istorie Țarul Alexe Michailovici e considerat ca măritorul imperiului rus prin cucerirea unei părți a Ucrainei și a Livoniei și ca creatorul primului codice de legi rusești celebre Uloșenie.

Din Petersburg se telegrafiază: Starea Țarinei și a marelui duce moștenitor Alexe, continuă de a fi satisfăcătoare. Un ordin de și al împăratului numește pe marele duce moștenitor Alexe ca mare hatman al tuturor regimentelor de cazaci.

La Cetinie (capitala Muntenegrului), însărcinatul de afaceri al Rusiei a făcut să se celebreze un *Te-deum* solemn cu ocazia nascerei țareviciului. La acest *Te-deum* a asistat principesa Milena, prințul moștenitor Danilo, miniștrii muntenegreni, corpul diplomatic și un public numeros. Sera o mare manifestație compusă din funcționari, militari și popor, cu muzica în frunte și condusă de prințul moștenitor Danilo, s'au dus la legațiunea Rusiei și a făcut o manifestație entusiastă. La reîntorcere manifestații s'au oprit la palatul princiar, unde, sub impresiunea alocuțiunii principelui Nicolae, s'au făcut din nou manifestații pentru țareviciul nou născut.

Adunarea despărțământ. „Făgăraș“ al „Asociațiunii“.

August 1904.
Comitetul central al despărțământului III Făgăraș al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, a fixat ținerea adunării generale pe ziua de 7 August a. c. st. n. în comuna *Sâmbăta-de-sus*.

La 8½ ore dimineața comitetul a ajuns în Sâmbăta. Poporul eșise din biserică. La ordinul preotului s'a vestit poporului, că se va începe adunarea.

La o masă ocupară loc președintele, secretariul și cassariul, așteptând să se adune lumea. A și sosit un număr frumos de țărani, în haine de serbătoare, ér președintele prin o potrivită cuvântare deschide adunarea, relevând prin frumoase cuvinte însemnătatea ce o urmăresce „Asociațiunea“ din punct de vedere al literaturii și al culturii poporului român.

Se ia la dezbateri primul punct din program, dându-se loc cetirei, prin secre-

tariul comitetului, raportului despre anul de gestiune expirat, și care cu bucurie se constată, că s'au făcut lucruri bune.

Al doilea punct îl formeză raportul cassarului către adunarea generală despre starea cassei despărțământului.

Se alege o comisiune pentru verificarea raportului comitetului, care comisiune primesce toate conclusele.

Altă comisiune censurează rațiunile cassarului, care de asemenea se află în regulă. Atât raportul comitetului, cât și cel al cassarului se recomandă spre aprobare.

Urmază alegerea unui membru în comitet. Se alege domnul paroh Nicolae Borzea, din comuna Viștea inferioară, în locul lui Dan.

Se dă apoi cetire cererii agenturii din comuna Viștea inferioară pentru transpunerea unei părți din biblioteca populară în amintita comună. — Afacerea acesta fiind deja tranșată, secretarul propune să se ia spre scoire, întru cât s'au luat deja măsuri în acés a privință de către comitet.

Pentru aut nti carea procesului verbal se alege éráși o comisiune. La punctul din program „eventuale propuneri“ nu vorbesce nimeni.

La ordinea zilei vin apoi înscrierile de membrii. S'au înscriș 4 membrii ordinari, dintre care numai 3 au achitat taxa, doi membrii ajutători cu câte 1 coronă, de la membrii vechi s'a încassat suma de corone 60.

Aici observ, că în decursul desbaterilor era un număr considerabil de țărani în biserică, dér când a ajuns tréba la „dare“, cum diceau ei, abia au mai rămas 3.

Peste partea oficiósă s'a trecut, obținându-se rezultatul moral și material arătat. — Cu puțină excepție, totă inteligenta constatătoare din părinți sufletesci, avocați, învățători, contabilii și studenți de teologie și pedagogie, s'a reîntros de la biserică la locuința domnului paroh din loc.

„Românul e fiul codrului“ — dice-se. Fiind și serbătoare, s'a improvisat o excursiune la munte. S'au făcut toate pregătirile și cam pe vremea prânzului pornirăm cu patru trăsuri la codru.

Timpul frumos, ér excursiunii veseli. Cercetarăm o mănăstire, ce se află pe un frumos plaiu, conocută în acel ținut — de grecescă; o creațiune din care mai rămaseră zidurile, pe din afară cres ute cu muschiu, ba chiar și pomii — semn al bătrâneții — pe din lăuntru plină de picturi sfinte. Păreții sunt creștați de numele vizitatorilor nenumărați și întreg aspectul acestui lăcaș sfânt, ajuns părăsit și dat ruinei, ne reamintesc un trecut.

Din două părți, munții azurii trec din păduri dese în stânci uriașe, cu piscuri până la înălțimea norilor, cuprinzând o vale pitorescă, cu un riu cu apă de cristal și ca sloiul de reze.

Aici ne petrecurăm frățesce până târziu în noapte. M.

Convocare.

„Reuniunea învățătorilor români de la școlile populare confesionale ortodoxe din protopopiatele: Arad, Cluj-șineu, Șiria, Borșineu, Auteni, Kadna și Hălmgău“ va ține adunarea generală a XIV-a în Șiria (Világos) Luni și Marți după sfta. Maria mare la 16/29 și 17/30 August a. c., la care invităm pe toți membrii, binevoitorii și sprijinitorii cauzelor noastre culturale.

Programa:

Ziua primă.

Ședința I-a.

1) La 8 ore a. m. participare la serviciul Dumnedesc. 2) Cuvânt de deschidere. 3) Apel nominal. 4) Presentarea raportelor. 5) Esmiterea comisiunilor censuretoare. 6) „*Psychologia revoluțiunilor*“ disertațiune de Ioan Costa, profesor preparandial. 7) „*Sărăcia și avuția*“ disertațiune de Georgiu Purcariu contabil consistorial.

Ședința II-a.

8) „*Cugetare și instinctul la animale*“ prelegere de Nicolae Mihulin, profesor preparandial. 9) „*Capacitatea școlii în activitatea sa*“ disert. de Teodor Cherechian învățător în Galșa. 10) „*Noi învățătorii și poporul nostru*“ disertațiune de Dimitrie Micu învățător în Șein. 11) „*Cestiunea pedepșelor corporale*“ disertațiune de Pavel Dârlea, învățător în Borșineu. 12) „*Cum se se propună religiunea în școla populară*“ disertațiune și prelegere practică de Liviu Dublea învățător în Hodiș.

Ziua a doua.

Ședința III-a.

13) Raportul general al comitetului și raportul funcționarilor. 14) Referada comisiunilor. 15) Propuneri și interpelări. 16) Alegerea locului și fixarea timpului pentru adunarea generală următoare. 17) Esmiterea comisiunii autentice. 18) Încheierea adunării generale.

A r a d, din ședința comitetului ținută la 25 Iunie (8 Iulie) 1904

Ioșif Moldovan, Dimritie Popovici,
v.-președinte. secretar.

Participanții sunt rugați, a se anunța de timpuriu, pentru cvartir și banchet, la adresa D-lui Alexe Doboș învățător în Șiria (Világos).

Pentru bilete de călătorit cu favor, a se adresa la Domni preș-dinți din despărțăminte, eventual la vice-președintele Ioșif Moldovan, director școlar în Arad.

Luni sera, în ziua primă a adunării generale, se va aranja în onorea și în vorul Reuniunii: *Concert împreună cu petrecere de joc* cu următorul program:

1. „*Răsuneht*“, cor bărbătesc.
2. „*El-Zorab*“, poezie de G. Coșbuc declamată de d-șora Cornelia Moldovan.
3. „*Ce te legeni codrule*“ cântată de d-l Romul Tăucean, acompaniat de d-șora Tulia Bogdan pe pian.
4. „*Școla veche și școla nouă*“, dialog

tânguirile rănitului tremurau. Într'un timp conteniră.

Se auđi deodată, apoi o órecare mișcare și în șanțul Turcilor. Eșiau călăii.

Și, în întunerecul adânc, plin de negură, dintr'odată răsări o lumină.

„Felinarul lui Panciuc!“ gemu tainic Lascarache.

— „Hái hai!“ șopti sergentul.

Lumina stătú puțin nemșoată în negură, apoi de-odată prinse să alerge la fața pământului. Se opria o clipă, apoi ér pornea în gónă. Par'că rătăcea o flacăra pe o apă întunecósă.

Dincolo de parapetul dușman, se auđiră glasuri înăbușite. Apoi o pușcă fulgeră și pocni scurt. Săpără și al doilea fulger și al treilea și tunetele cădeau înăbușite în cétă.

Lumina de-odată se stinse. În șanțurile noastre flăcării săriseră în picioare, cu mânile

duce...“ Și se lăsă de odată într'o rină și-și duse palma dreptă în deșert, sub cóstă. pe arme. Un murmur de astimpăr trecu. Se dăduse ordinul să fie liniște, că nu-i nimic.

Ér dincolo, sub șanțurile păgânului, tunetele conteniră: apoi tresăriră glasuri, gemete, și se auđiră pâlțuri tari, par'că isbia cineva cu maiul în pământ. O învâlmășelă ferbinte se încinse în marea de umbră, dér nu se vedea nimic.

Și, după un réscimp, ér se întinse liniștea, — până ce se auđi un pas grăbit venind. Dorobanții se coboriră de la muchea parapetului, și nu trecu mult și se vedu și trupul uriaș al rezervistului răsărind mare, înărocat cu ceva, în locul de sânge al celui d'întăiu felinar.

Se auđiră glasuri trecând ca un frémăt: „L'a scăpat!“.

Panciuc păși până la locul lui și dădu drumul din spate rănitului; apoi cu stânga scóse de sub manta felinarul și-l puse lângă capul căprarului. Fața lui Florea era galbenă și ochii închiși aveau un cerc adânc, venăt. Dér, prin gura deschisă puțin, eșia résuflarea fierbinte a vieții.

Gavril Panciuc își șterse cu máneca mantalei brobónele de sudóre de pe frunte și rămase uitându-se lung, fără de nici un cuvânt, la prietinel scăpat de mórte. Apoi se puse și el jos, alături, se aplecă spre Florea și întrebă încet:

„Mói frate, mergi la abulanție?“

Căprarul deschise puțin ochii și-l închise îndată.

„Vré se mérgă la abulanție“, duse domol rezervistul, „dér eu nu-l mai pot Un părâu de sânge curgea pe sub manta, pe pantaloni și pe cisme, în apa șanțului.

„Mě camarade!“ strigă Lascarache speriat, „nu-l lăsa că móre...“, și se repeđi

să sprijine capul lui Panciuc. Ceilalți și grămădiră, dér nu mai era nimic de făcut. Uriașul se întinse cât era de lung și murfără de nici o vorbă.

A doua zi, la raport, se dădu ordin de și pe regiment pentru „vitejia soldatului Panciuc Gavril, care a scăpat de sub tranșeele inamicului pe căprarul Florea Dumitru și a murit străpuns de patru g'ónțe“. De-asupra inimei simple a vítzului se aședară Virtutea militară și lângă grópa în care era să se cobóre el la hodină, se ceti cu glas tare ordinul de și. Dér Panciuc nu soia de Virtutea militară, nici de ordinul de și, și, dér în vecinul lui somn se gândea la ceva, apoi de bună sémă, că se gândea la alte lucruri.

Mihail Sadoveanu.

(„Séménătorul“)

Cei mai excelenți profesori și medicii îl recomandă ca remediu cu efect contra morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de respirație, precum: bronhită cronică, tusă convulsivă, și mai ales este recomandat Convalescenților dup influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtéz tusa și flegmă și face să încetéz asudarea de nópte. — Din cauza mrosului și gustului său plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmaci se capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fie-care sticlă să fie provédută cu firma de mai jos

Sirolin

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Șvțera.)

de d-l Iuliu Groșorean, predat de d-nii Teodor Cherechean și Ioan Halmăgean.

5. „Numele tău“, quartet.

6. „Balade de Porumbescu“, pentru violină și piano, executate de d-l Stefan Ștefu (violină) și d-șora Terenția Ungurean (piano).

7. „Epigonii“, poezie de M. Eminescu, predată de d-l Adrian Ungurean.

8. a) „Te chemă privighitoarea“, b) „Hop țurcă țurcă“, cântate de d-l I. Kőrösladányi, acomp de d-șora Hortensia Bogdan pe pian.

9. „Herșcu Boccegiul“, monolog de Vasile Alexandri, predat de d-l T. Debeleac.

10. „Despărțirea Basarabiei“, cor bărbătesc.

Inceputul la 8 ore seara. Locul I: 2 cor. de persană; locul II: 1 cor. 50 bani, locul de stat: 1 coronă.

Venitul este destinat reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din protopopiatele I—VII. cu mențiunea, de a pune basă edării unei foi pedagogice.

Apel.

Cu inima sângărândă trebuie să aducem la cunoștință, ca Lună în 8 August a. c. pe la orele 2 p. m. a izbucnit un foc în comuna *Ostrovul mare* — din apropierea Sarmiseghetusei. — Focul s'a iscat în capătul satului, aprinzându-se o șură construită din lemn și acoperită cu paie. Suflând un vânt dinspre răsărit, focul se întinse cu iuțela fulgerului peste o parte însemnată a comunei și în timp de 2 ore a mistuit casele, șurile, bucatele și nutrețul — cari toate erau adunate de pe câmp — la 40 de economi. Toți aceștia — 198 suflete — au rămas pe drumuri fără adăpost și fără hrană, neputând mântui nimenea nici hrana pentru o zi. Cei mai mulți au scăpat numai cu ce a fost pe ei. Pe lângă acestea a mai ars și biserica total, rămânând numai pereții de piatră.

Când aduc această la cunoștință, apelez tot-odată la inimile nobile, rugând pe toți credincioșii buni și îndurători a veni în ajutorul fraților atât de crud încercați și prin oferte benevole a-i mângâia în suferințele lor.

Ofertele, ce se vor publica la timpul său în ziare, sunt a-se adresa „Oficiului parohial gr. cat. în N. Osztro p. u. Kernyesd“.

Ostrovul mare, în 14 August 1904*).

Petru Ciachiff,
paroh gr. cat.

Cu durere vă rog a publica în prețutul ziar „Gazeta Transilvaniei“ cum-că în 12 August la 11 ore a. m. s'a iscat un foc în comuna *Sotelec* (comitatul Solnoc-Dobăca), care a prefăcut în cenușe peste 20 case împreună cu superedificatele și recolta de toamnă și fânul celor nefericiți căduți pradă focului, așa încât abia au scăpat cu ceea-ce a fost pe ei. — Paguba este enormă, considerând scumpetea din acest an, când speranța de cucuruz nu este, cu atât mai puțin fân, ér vitele sunt eftine, și totă sperarea poporului a fost în recolta de toamnă!

Pentru ameliorarea sortii foarte desperate a acelor nefericiți, cari sunt siliți a-și părăsi vetrele și a lua lumea în cap, rog pe On. redacțiunea a publica acest apel către on. public românesc pentru ajutorarea acelor nefericiți!

Ajutările să se trimită la adresa subscribului, care le va împărți în proporția cu paguba avută.

Ciachi-Gârbău, 13 Aug. 1904.

Iovian Andreiș,
adm. protop. gr. cat.

Avisăm pe acei marinimoși, cari se vor îndura a sări în ajutorul nenorociților din aceste comune încercate de incendiu, că și Redacțiunea ziarului nostru primesce oferte și ajutări în bani, pe cari le va trimite la adresele indicate mai sus.

*) NB. Cele-lalte ziare românesce încă sunt rugate a reproduce acest apel.

Beiușiu an. școl. 1904/905.

Internatul de fete.

În internatul Pavelian de fete din Beiușiu se primesc eleve gr. cat. și gr. or. taxa anuală e 300 corone, în două cel mult 4 rate egale anticipative, adică: în 1 Septembrie, 15 Noembrie, 1 Februarie și 15 Aprilie.

Elevele așezate în internat pentru sumele amintite primesc proviziunea întregă, adică: cvartir, întreținere corespunzătoare și bună, luminat, încălzit, spălat, instrucțiune specială în studiu, în declamări, în cant, în diferite destierități, în lucruri de mână, economia casnică, în fiecare și în anumite ore instrucțiune conversațională în limba maternă, maghiară, germană, la dorința espresă din limba franceză. — primesc uniforma care constă dintr'o haină, 2 șurte în forma unei haine, o pălărie de érnă și una de vară și o manta de érnă. Didactul anual pentru școala civilă a internatului e 12 corone, pentru școlile elementare 6 corone, taxa de înscriere 4 corone, taxa pentru instrucțiunea în limba franceză 20 corone la an, taxa pentru instrucțiunea în pian de 3 ore la săptămână (1½ oră instrucțiune, 1½ oră deprindere) cu întrebuintarea pianului 60 cor. pe 1 an. Tote aceste și spesele pentru cărțile trebuincioase, materialul de scris, de desen, de lucru de mână etc. nu sunt cuprinse în suma sus amintită de 150 cor. respective 300 corone, deci despre acoperirea acestora trebuie să se îngrijescă părinții său tutorii. Pentru instrucțiune de dans încă e a se plăti o sumă ore care moderată, ce se stabilește din cas în cas în învoială cu măiestrul de dans. Pentru folosirea vestmintelor de gimnastică ale internatului e a se plăti 2 cor. pe an.

În internat se primesc eleve de I—IV clasă a școlii civile și eleve de I—IV clasă a școlilor elementare populare. Elevele școlii civile vor cerceta școala civilă publică aparținătoare internatului, ér elevele școlii populare vor cerceta școala elementară populară de stat din loc.

Elevele, cari voesc a fi primite în internat au să-și înainteze petițiunile pentru primire la Rectoratul internatului „Pavelian“ de fete în Beiușiu. — Petițiunile sunt de a se instrui: 1) Cu carte de botez. 2) Testimoniu școlastic. 3) Atestat medical. 4) Atestat de revaccinare.

Elevele primite au să aducă cu sine: Albituri și fuste din fie-care câte 6, — din fuste 3 au să fie din barchet colorit, 12 părechii ciorapi negri, 1 umbrelă mare, 2 părechii ghete înalte, cari trebuie să fie de tot noue, 1 manta de primăvară de coloré vânăată seu negră, 4 haine de casă, din care 2 de barchet, 2 din creton de tot durabile, 1 plapomă cu două învâlitore, 2 perini cu 4 fețe albe, 2 cergăfuri, 6 ștergere, 6 șervete, 1 față de masă, 2 peptene, unul rar și altul des, 1 perie de dinți, 1 perie de haine, 2 perii de ghete, săpun, praful de dinți.

Elevele să aducă cu sine conscrierea tuturor obiectelor și uneltelor trebuincioase în două exemplare.

Înscrierile în școala civilă gr. cat. de fete vor fi în 6—10 Septembrie.

Elevele primite au să se prezente în internat la 6 Septembrie 1904.

Direcțiunea.

Pânea.

Unul dintre mijlocele cele mai obștice, cele mai însemnate și cele mai neapărat de lipsă pentru nutrirea omului, este fără îndoială pânea. E drept, că deși o parte a învățaților susțin, că pânea nu e tocmai de neapărată trebuință pentru nutrirea omului, totuși mai mult ca două din trei părți ale omeniei, se nutrește cu pânea. Un mijloc așa însemnat de nutriere, ar trebui ca mereu să atragă atențiunea publicului asupra sa. Cu toate acestea vedem, că numai ică coala să scrie câte ceva despre pânea.

Astfel un învățat cu numele Co-roey, scrie cu privire la acest mijloc de nutriere următoarele: „În luptele mari sociale ale timpului de acum, cei mai mulți oameni nu se pot ridica peste necazurile zilnice de tot felul, ca să potta examina mai de aproape modul de fabricare al pânei, care e de o însemnatate deosebită atât din punct de vedere al nutrirei omului, cât și al economiei publice“.

La fabricarea pânei, măcinatul făinei și coptul aceleia sunt avizate unul la altul; făină bună, ne dă și pâne bună. Aceste două meserii însemnate, sunt într'o stare rămasă, încât despre o fabricare rațională a pânei, mai nici nu se pôte vorbi. Măcinatul bucatelor e scump, ceea-ce tot numai poporul îl simte.

În dezvoltarea tehnicii măcinatului bucatelor, deși partea cea mai mare a morilor noastre tot așa măcină bucatele ca odinioară în Pompei, totuși nu se pôte observa nici o concurență. Cu deosebire morile fără site dau o făină rea, din care apoi de regulă și pânea se face rea.

Împrejurările acelea apoi, în cari se coce pânea, cu deosebire la orașe, încă lasă mult de dorit. Deși ajutoarele de brutari s'au pus în nenumărate rânduri în grevă, pentru a li-se îmbunătăți și starea lor, totuși acesta a rămas tot aceeași ca și odinioară.

Nenumărate date statistice au constatat, că cheltuelile măcinatului în proporțiune cu prețul bucatelor, sunt prea mari; că transformarea bucatelor în făină se face cu scădere; că cheltuelile pentru coptul pânei încă sunt prea mari și că în sfârșit pânea adese-ori se face negustosă și nesănătosă.

Tyll Bruck arată cu date statistice, că prețul bucatelor nu prea are mai nici o înriurintă. seu că apoi are o înriurintă tare neînsemnată pentru prețul pânei. „Prețuri mari la bucate și pâne éfină“, se împacă foarte ușor la olaltă, îndată ce meseria coptului pânei și a măcinatului bucatelor au trecut peste greutățile începutului. Acesta o crede nimitul, că s'ar puté realiza astfel, decât statul ar cumpăra bucatele cu un pret anumit, decât ar coce pânea în anumite cetăți mai mari pe cheltuelile sa și apoi ar vinde și pânea cu un pret hotărit.

Prețul pânei îl scumpesc întocmirea necorespunzătoare a coptului și a măcinatului. Cu prilegiul adunatului bucatelor se mai lipesc de grăunțele acelora încă și părți de gurciu, de pământ tină de pe picior, prav de tăciune, necurătenii de ale șorecilor și cloșanilor, prav de prin poduri ș. a. ceea-ce se pôte vedé și la spălătul bucatelor, că apa cea dintăi de regulă iese turbură, de ni-s'ar păre bucatele ori și cât de curate.

În morile cele mai simple de regulă apoi în starea acesta se măcină bucatele. În cele mai mari însă, deși aleg încât-va gozul, totuși pravul de pe grăunțe nu-l pot despărți. S'au făcut încercări fel și fel pentru spălătul bucatelor, dér cheltuelile împreunate cu acele s'au dovedit a fi prea însemnate pentru prețul pânei.

Pe lângă toate acestea unii economi sunt pentru spălătul bucatelor înainte de a fi măcinate. Pentru-că ore-care economă și-ar pune de pildă fasolea, mazerea și linte se o fərbă mai înainte de a fi spălat cum se cade, cu toate, că pe acelea de multe-ori, nu se află atâtea necurătenii ca pe bucate.

În timpul din urmă s'au făcut dese încercări cu metodel de spălat bucatele al lui Steinmetz, care cuprinde în sine nu numai spălătul, ci chiar și curățitul acelora de țărițe. Spre secul acesta bucatele mai întâi se spală, dér nu se uscă îndată, ci se lasă, ca apa să unfle țărițele, cari apoi cu ajutorul unei mașini, se desfac ușor de către grăunțe.

La procedura lui Steinmetz, bucatele se bagă mai întâi în apă, ér după depărtarea țărițelor de pe grăunțe acestea tot așa rămân de întregi, încât fiind sămănate pot chiar să și răsără. După spălăt bucatele ajung într'o mașină centrifugală,

unde apoi se despart de țărițe și apoi se uscă. Numai în modul acesta se pôte obține o făină fără de nici o țăriță, pe când la măcinatul de mai înainte, pe lângă tot sistemul nou de site, se mai strecură și țărițe destule.

După Dr. Elsner procedura lui Steinmetz se pôte privi de cea mai rațională (întelptă), deoarece prin folosirea aceleia nu se pôte strecura nici un fel de materie streină.

Dr. Hoffmann pe basa numeróselor sale încercări a constatat, că pânea făcută din făina éșită din fabrica lui Steinmetz e cea mai sănătósă, mai nutritóe și mai ușor de mistuit. Afară de acestea mai e și foarte gustósă, deoarece toate părțile nutritóe se cuprind în ea. Cantitatea albușelor sunt în ea pe jumătate, ca în carnea de vită.

Analisa doctorului Elsner a constatat următoarele părți la pânea de secară: albușuri (părți albuminoase) 11.265%, hidrate carbonice 43.249%, celuloze —, unsóre 0.668%, cenușă 2.668% și apă 41.250%; la cea de grâu: albușuri 14.02%, hidrate carbonice 68.06%, celuloze —, unsóre 1.45%, cenușă 1.25%, ér apă 15.24%.

Pe baza datelor statistice culese în urma procedurii cu coptul pânei din făină Steinmetz, care se practică mai cu seamă în Germania, de la 8 milioane tone bucate consumate, s'au realizat un câștig de 250 milioane de mărci pe an, ér brutarii au realizat câte 15%, ceea-ce face 100% din câștigul lor de mai înainte.

Pe toate terenele vieții practice s'au făcut până acum înaintări însemnate: pe toate terenele se lucră acum cu mașini spornice: numai măcinatul și coptul pânei se face și acum pe cele mai multe locuri tot așa, după cum se făcea mai înainte de asta cu sute, ba chiar pôte și cu unii de ani. Să nu fim deci surprinși, când vom vedé ca mâne și pe acest teren unele îmbunătățiri mai însemnate, deoarece, după cum am vedut din cele mai sus, începutul s'a făcut deja.

I. G.

Bibliografie.

Au apărut:

N. Jorga: *Ștefan-cel-Mare și Mihail Vitezul ca întemeietori ai bisericii Românilor din Ardeal* Bucuresci 1904, institutul Grafice „Minerva“. Prețul 50 de bani.

Dr. Ioan V. Pușcan: *Viața Frea Cuvioasei Maicei Nostre Paraschiva și Acaftistul ei de post. Manolachi Drăghic*. Cernăuți 1904. Prețul 50 bani.

ULTIME SCIRI.

Londra, 17 August. În jur de Liaoyang nu s'a întemplat nici o schimbare. Rușii stau încă tot la Anșantien, pe care armata japoneză de Sud nu l'a atins încă. Ploile mari împiedecă mișcările de trupe. O luptă mai mare nu se așteptă de cât în cazul când Japonesele li-ar succede a încunjura flancul drept al Rușilor.

Din Port-Arthur n'au sosit sciri mai noue.

Jokohama, 17 August. Cruciaștorul rus „Nowik“ a fost vedut în drumul său spre Wladivostok.

Petersburg, 17 August. Marele duce Cyril a sosit aici și va pleca zilele viitoare érași în Estremul Orient. Probabil, că el va fi atașat pe lângă Kuropatkin.

Londra, 18 August. Din Cifu se anunță, că Japonesele ar fi provocat pe generalul Stössel, să capituleze, fiind-că Port-Arthurul nu se pôte sustine. Se pare, că în privința aceasta urmază negocieri.

Insciințare.

„Reuniunea femeilor române din Brașov” a înființat, după cum se știe un internat, cu scop de a instrui fetele din clasa de mijloc a societății românești în menajul casei, precum și în diferite lucruri de mână, ce cad în sfera unei bune economie.

Reuniunea întreține și subvenționează acest internat cu o sumă considerabilă, numai ca să poată primi fetele cu taxa cât se poate de scădută.

În acest internat se învață: a) a pregăti tot felul de mâncări; b) a spăla și a călca tot felul de albituri; c) a croi și a căsa cu mașina tot felul de albituri și vestimente; d) a cultiva legumi, și e) reguli igienice.

Pentru completarea cunoștințelor căștigat în școală, s'a introdus și o școală de repetiție prevădută în legile statului pentru copile de la 12—15 ani.

În această școală se va propune:

Limba română în 2 cursuri à 2 ó. pe sept.			
Limba maghiară	2	2	2
Limba germană	2	2	2
Aritmetica	2	2	2
Istoria și Geogr.	2	2	2
Istoria nat. și fizica	2	1	1
Religia	2	1	1
Desemnul	1	1	1
Scrierea	1	1	1
Cântări	1	1	1
Gimnastica	1	1	1

În acest „Internat” se primesc fetele române, cari vor fi absolvat cel puțin 3 (trei) clase primare și vor fi implinit 12 ani.

De ore-ce prin reorganizarea cea nouă a instrucțiunii numărul ărilor s'a înmulțit în mod considerabil, de aceea s'a statorit pentru completa întreținere și instrucțiune taxa de 16 fl. pe lună, plătită anticipativ.

Fetele orfane și sărace pot fi primite gratuit în „Internat”.

Fetele din Brașov, cari vor voi să petrecă numai peste zi în „Internat”, plătesc pentru totă instrucțiunea și pentru prânz și ojină câte 12 fl. pe lună.

De ore-ce numărul elevelor atât al celor cu plată, cât și al bursierelor este restrâns, de aceea se invită părinții și tutorii a se anunța, respective a înainta petițiunile înzestrate cu testimoniu de paupertate și cu actul de botez la subscrisa președintă până în 20 August st. v.

Primirea elevelor în „Internat” se va face de la 25 August st. v. încolo.

La primire are să aducă fie-care elevă albiturile și vestimentele necesare, precum și așternutul de pat.

În legătură cu acest „Internat”, Reuniunea în anii trecuți a înființat și un „Orfelin” pentru fetele orfane și sărace de la 6—12 ani; aceste fetele primesc întreținerea completă pe spelele reuniunii și sunt obligate a cerceta școlile române gr. or. din loc.

Petițiunile pentru primire sunt a se adresa până în 20 August st. v.

Informațiunile mai de aproape se pot primi de la președinta reuniunii și de la actuarul acesteia.

Agnes Dușoiu,
președintă

Lazar Nastasi,
prof. gimn. și actuarul
reuniunii.

Bogatul și Săracul.

Odată, pe vremea când era lupul cățel și ursul ciobănel, de păzea mieii prin munții Novacilor, trăiau într'un ținut doi oameni: unul sărac lipit, ér altul putred de bogat.

Pe atunci bunului și milostivului Dumneșeu îi plăcea, ca din când în când, în chipul unui moșneag blajin, să străbată târmurile noastre, umblând prin astă lume largă, ca să-și poată da bine sâma de câte se petrec sub așternutul picioarelor sale.

Intr'una din călătoriile sale, tradit și ostentit de calea lungă și grea, înnoptase mai înainte de a pute ajunge undeva la adăpost. Asta se întâmplase bunului Dumneșeu tocmai prin ținutul, unde locuia bogatul și săracul nostru. Cum mergea gânditor și abătut, étă că de odată spre marea sa bucurie, zăresce față în față două locuitor: una mare și mândră și una soundă și săracăciósă. Cea soundă era a săracului; cea mare și frumoasă a bogatului. Atunci bunul Dumneșeu socoti cam așa în sine: Bogatului n'am să-i fiu spre greutate, deci dară lui am să-i cer adăpost. Bogatul cât ce auzi bătând la poartă, deschise ferestra întrebând pe călător, ce dorește. Domnul răspunse cu bunătațe, că de nu i-ar fi cu

banat l'ar ruga să fie așa de bun, să-l găzduiască peste noapte. Atunci bogatul măsură pe călător cu privirea din tălpi și până în oresoet, și cum bunul Dumneșeu după port avea aerul unui om modest și nu părea îmbrăcat ca unul cu punga doldora, bogatul clătină din cap dîcînd: „Nu vă pot adăposti, odăile-mi sunt pline cu produse, și de așa oeroti pe toți căți își cer înțrare, atunci prea lesne s'ar pute întimpla, să bat insum pe la ușile altora. Cereți deci aiurea după adăpost”. Apoi închise ferestra, lăsând pe bunul Dumneșeu cu buzele umflate. Părintele cerese întorcîndu-i spatele, își îndreptă pașii spre casa cu înfașurarea umilită, bătî la ușe, dér abia atinse scândura cu degetul și săracul îi deschise, apoi cu multă bunătațe porni din inimă curată și neprefăcută, pofti pe călător să între, rugându-l să odihnescă peste noapte la el, căci fiind târziu noptea nu va pute merge mai departe. Dumneșeu rămase foarte mulțumit de așa primire neașteptată, intră în casă unde-l întâmpină nevasta săracului și după obiceiul românesc dându-i mîna dîse: „Bine ai venit pe la noi, ia poftim de odihnesce ca la d-ta acasă, noi nu prea suntem cu dare de mîna, dér din ce bruma avem, dăm din totă inima”. Apoi cât ai clipi din ochi turnă pe masă o mămăliguță ca aurul, de-ți lăsa gura apă, numai dându-ți aburii pe la nas, și ca să lungece mai bine puse alături și o strachină cu lapte, răzîmă de buzele strachinei trei linguri de paltin nouș nouș, apoi făcîndu-și semnul crucii, deteră rôtă mesei așternute cu o față albă ca zăpada. Lingurile începură a se certa cu gura și ospătară veseli și mulțumiți. Peste noapte oferiră singurul lor pat călătorului, ca să își odihnescă oșele trudite de ostendă, ér ei se mulțumiră cu'n așternut de pae presărate pe prispă afară. A doua zi se sculară înainte de răsăritul soarelui și din ce avură pregătiră o gustare, din care împărtășesc și pe călător, care apoi intrămă și pregătit de drum, după ce își luă rămas bun de la găzduitorii săi plecă; ei însă îl petrecură cu cinste și cu dragoste. Înainte de a eși din curte, Domnul se opri și le dîse: „Fiindcă sunteți așa de evlavioși și de buni, doriți-vă trei lucruri și eu vi le voi împlini vouă!”. Atunci săracul mirat răspunse: „Ce am pute noi dori, decât fericirea vecnică și sănătate, pentru-ca cât timp vom trăi să ne putem agonisi pânea cea de tôte zilele, mai mult nu știu ce am pute dori”. Atunci bunul Dumneșeu îi dîse: „În locul căsutei acesteia mică n'ai dori tu o casă nouă și mare?” — „De s'ar putea una ca asta negreșit, că așa dori.” — Domnul le împlini dorința. În locul căsutei celei mică și săracăciósă, cât ai scăpăra din amnar se ridică un palat mareș, împodolit cu tôte frumșețile, de nu te mai puteai sătura uitându-te la dîsele. Săracul cu nevastă-sa se frecau la ochi, se uitau în tôte părțile, nu le venea a crede ochilor lor. Li-se părea că visază. Cum tôte astea se săvîșiră, Sfinția sa îi mai cam lăsa ou bine și își vîdî de drum.

Când se deșteptă bogatul și privi pe ferestră, zări în locul cociobei un palat minunat, își chemă soția să vadă minunea și amândoi nu se puteau dumeri, cum s'a putut întimpla așa minune peste noapte. Femeia bogatului alergă într'un suflet la vecinul ispitindu-i; ei îi povestiră întimplarea din fir până în astă, cum pe înserate un călător le-a cerut adăpost și cum la plecarea le-a împlinit trei dorințe: fericirea vecnică, sănătate în viața pămîntescă, ca să-și poată agonisi într'u sudorea muncii pânea cea de tôte zilele, și o casă mare și frumoasă așa pe cum o vîd cu ochii.

Nevasta bogatului mergînd acasă povesti bărbatului cele auzite.

— Imi vine să mă dau cu capul de toți păreții, să fi știut eu una ca asta! Străinul a fost și pe la noi, eu însă nu l'am primit. — Incalecă în grabă bărbate omul nu pôte fi departe, să-l ajungî numai decît și să-l rog, să-și împlinescă și tîe trei dorințe. Bogatul ce să facă? De frica nevastăi încalecă în grabă, zori fugarul del făcî numai spume și într'un târziu ajunge pe călător, îi dete bună dîua, grăi cu el

cuvincios, dîcîndu-i, să nu fie supărat că nu l'a primit numai decît, căci până ce a căutat cheia ca să-i deschidă, plecase, apoi îl rugă ca la înapoiere să nu-i ocolască casa „Negreșit” răspunse Dumneșeu, „de cumva mă voi abate pe aici, atunci voi căuta, să fiu musafirul d-tale”. Apoi bogatul îl întrebă: nu cumva și-ar pute dori și el trei lucruri ca vecinul său cel sărac. „Firesce că-ți poți dori și eu voi face să-ți se împlinescă după pofta inimii, dér așa socotesc, că ar fi mai cuminte să nu-ți doresci nimic, că n'are să fie bine de dumneata”. Bogatul răspunse, că se va gândi să dorască ceva bun, numai de i-s'ar isbândi. Atunci d-l Dumneșeu îi dîse: „dute acasă și trei lucruri ce vei dori împlini-ți-se-vor”.

Acuma bogatul dobîndînd ceea-ce doreea, adecă fâgăduiala, că i-se vor împlini trei dorințe. Dér vorba aceea: Sai părinte și nu prea! Decî mulțumit într'u sine își făcî calea întorsă, gîndindu-se la ce ar pute să-și dorască. Și cum mergea așa dus pe gânduri, slăbi frîul, ér calul simțindu-se neinstruat începî să jöce tulburându-i gândurile. Năcăjit foc pe cal, de odată dîse restit: frângeți-s'ar gătul.

N'apucă să sfîrșescă bine vorba și calul se poticoi, rămînînd mort pe loc și étă că prima dorință i-se împlini. Dér cum era de fel sgărcit foc, nu se îndura de șea, tăia chinga, umflă șeua la spinare și apoi apostoles e grăbi pasul spre casă, mîngîindu-se în sine, că tot i-au mai rămas două dorințe de împlinit.

Drumul era greu nevoie mare, pe alături nu se zărea nici un copac, care să-l poftesca la umbră, ér soarele dogorea ca într'un cuptor, nădușela îi ougea șiröe pe față, picioarele păreau că-l părăsesc și pe de-asupra îl mai apăsa și afurisita de șea. Fel de fel de gânduri întovărășite de fel de fel de dorințe îi alergau prin cap. Ér de la o vreme își da cu socotela cam așa: cu cât cineva dorește mai multe și mai felurite lucruri, cu atăta sporesce pofta de a dori.

De astă dată însă nădăduia, că are să-și rînduiască dorințele cu cumpăna în așa fel, încât să nu-i mai rămîna nimic de dori. Și cum își frămînta mintea chip și fel, de odată gândurile îi sburară acasă la nevastă. Pasămi-te bietul se gîndea ce bine i-o fi nevastă acasă la răcoare și cuprins de ciudă grăi ca un nesocotit: „Decît să port eu șeua în spinare, așa dori mai bine, ca nevasta să stea acasă călare pe ea, fără a-se pute da jos de pe ea”. Nici nu isprăvi bine vorba și șeua se făcî nevedută și așa băgă de sêmă, că și a doua dorință i-s'a împlinit. Ușurat de povară întinse pasul bărbătesc spre casă, unde ajuns, credese, că în tihnă va avé destulă vreme să chibzuiască asupra ultimei dorințe. Frînt de oboselă într'un târziu, numai ce dete Dumneșeu, de se vîdî acasă, dér când deschise ușa, ce-i vîdî ochii? În mijlocul casei sta nevastă-sa călare pe șea, bocindu-se ca o mirăsă fără a pute descălica. În plîngea, plîngea, de par' că i-se înecase corăbiile. Fîi pe pace, nevastă, dîse el, stai binișor acolo unde ești, că am să-ți fac parte de tôte comorile.

— Ce-mi pot folosi tôte comorile lumii, decît nu mă pot da jos de pe șea? Decît ai dorit să mă veți călare pe șea fără cal, fă ce-i face și scapă-mă de bucluc, ajută-mă să descăleo. Cu voie, fără voie, n'avî încotro și trebui să rostosca a treia dorință, ca adecă soția să se pôte da jos din oblănc. Dorința i-se împlini, cât a-i clipi din ochi. Bogatul s'a ales din tôte astea ou: supărare, trudă zadarnică și pe de-asupra fără cal; ér săracii au trăit mulțumiți săvîșînd fapte bune, când împrejurările o cereau și așa au petrecut voioși și îndestulați, până ce Domnul i-a chemat la sine, făcîndu-i părtași fericirii celei vecnice. Așa și voi, iubii cetitori, faceți ca ei, decît doriți să fîți fericii și iubii de Dumneșeu și de omeni.

(„A. T.”)

A. Crainic.

Intemplări hazlii.

Intr'un tren călătorea odată o frumșică Domnișöră cu mama ei. Domnișöra avea pe lângă alte însușiri gingașe și o

aluniță în obraz, care era mult admirată de damele din tren.

Alături se afla un tînăr fercheș care făcea des cu ochiul Domnișörei. Trenul ajunge la un tunel și tînărul nostru se apropie de domnișöra și o sărută drept lângă aluniță. După eșirea din tunel toți cei din prejma tînărului pufniră de ris, ér Domnișöra se făcî roșie de rușine.

Ce se întâmplase? Alunița Domnișörei, care nu era din nascere, ci făcută, adică lipită de obraz, când tînărul a sărutat-o la întunerecul din tunel, se luase pe virful nasului său, și la eșirea din tunel toți vîdîră cu mirare, că perise de la Domnișöra și se mutase pe nasul tînărului.

Un țöran ducea un junc de boi la tîrg, legat cu o funie, care neinvățat fiind legat, îl smucea în tôte părțile, în cât bietul om întindea cât putea de el cu amîndoué mînilor. Pe când îl mergea tot întindîndu-se cu boul, se întîlnește în drum cu popa, pe care el nu-l pntu saluta scoțîndu-și căciula, fiindcă-i scăpa dobitocu. Popa însă fără a ține sêmă de nevoia omului îi dîse:

— Da bine, mă mocofane, tu treci pe lângă mine și nici măcar căciula nu țö iai?

— Că bine, dîci părinte, dér fi bun și ține sfinția ta dobitocu ästa afurisit, până mi oiü scöte ou căciula, să-ți dau sfinției tale bună diminuea, cum se cuvine.

(Hazul).

MULTE ȘI DE TOYE.

Ciobanul la masa boerescă.

Un cioban, ducîndu-se la un boer cu nisce cașcaval, pe care îl și vinduse, stete cam mult, așa că veni vremea mesei.

Boerul pofti și pe cioban la masă. Mîncînd ei, ciobanul avîrlea oșele sub masă. Doi căni, ce erau acolo, se luară la mîncare și svărcolindu-se ei pe sub masă, o deteră jos împreună cu tôte ce era pe ea.

Boerul dîse ciobanului:

— Se vedetreba, că D-ta fîrtate n'ai mai stat la masă cu boerii. — Ciobanul răspunse:

— No dîu, eu cu boerii am mai stat la masă, dar ou căni n'am stat.

Păcălela cărciumarilor.

Directorul unui jurnal, fiind cam ușor la buzunar și avînd o sete mare de vin, se gîndi cum ar pute trage chef fără să-l coste nici un ban și după ceva gîndire publică în jurnalul lui următorul avis:

„Insciințez pe cărciumarul, care mi-a vindut eri ou sticlă de vin amestecat cu apă, în loc de una sticlă cu vin bun, că de nu-mi va trimete până mîne sêră sticlă cu vin bun, îi voi publica numele în jurnal, del' va cunöscet tot orașul, ce pómă de cărciumar este.” A doua zi el primi 35 sticle cu vin bun de la fie-care cărciumar câte una, căci fie care cărciumar scia, că amestecă vinul cu apă și de tîmă să nu i fi dat el vinul cu apă și ast-fel să fie dat pe față, i-a trimes o sticlă de vin bun.

POSTA REDACȚIUNEL.

Acți domi, cari ni s'au adresat cu întrebări privitoare la planta Soia, să-și ia informațiunile de la d-l A. Urbeanu, directorul revistei pentru igiena alimentară „Sfatură”, ce apare în Bucuresci. Administrația revistei „Sfatură” este: Bucuresci Calea Moșilor nr. 90.

X. Y.: Nu publicăm anunțuri de logodne și cununii, decât tipărite.

Sătmăreanu!: N'am dat loc la ceea-ce ne-ai scris despre pănănia d-tale cu preutul, ce s'a instituit pe sine în organ de închisite, — fiindcă întregă afacere nu merită vre-o atențiune deosebită. Insuși d-ta dîci, că „astfel de procederi nu merită, decât să le dispretuim”. Decă ai dori totuși, ca să publicăm cazul cu confesarea din cestiu, o vom face, însă numai cu iscălitura numelui d-tale, căci numai așa ar avé înțeles.

Mureș-Dăteș: Vă vom răspunde în decursul săptămînei viitoare.

S. M. Anina. Pentru a pute fi primit la „masa studenților români” (prânz gratuit) din Brașov sunt de lipsă: un certificat detaliat de săracie din partea autorității comunale despre starea materială a familiei, și testimoniu de absolvare al elevului cu calculul general cel puțin „bun”. Dntre petenți sunt preferiți elevii cei mai săraci și mai buni în studii. Masa se deschide cu 1 Octomvrie st. v. Pentru informațiunile mai amănunțite, adresați-vă la direcțiunea școlii comerciale sup. române din Brașov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

Stabiliment de hydrotherapie

Wällischhof,

stațiune de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Aranjament modern

(pe lângă hydrotherapie completă, băi electrice, de aer, sôre, massage, electrisare, gimnastică suedă etc.)

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Dr. med. univ.

Franz Stiehler

fost medic la spital.

Specialist pentru bôle interne, de copii și sexuale. — Dă consultațiuni dela 11—1 ore a. m. — Strada Mihail Weiss Nr. 9

Nr. 6646 — 1904.

PUBLIcaȚIUNE,

referitoare la prescrierea datoriei de dare întregi pro 1904.

De ôre-ce prin publicarea dela Nr. 4848—1904 P. t. public solvent de dare s'a provocat, a se presenta în oficiul de dare cu libelele sêu côlele lor de dare, pentru petrecerea datoriei de dare de pe anul curent, dêr' o mare parte din solventii de dare n'au core-puns acestei provocări; de aceea prin presentă se provocă încă o dată toți solventii de dare, cari încă nu s'au prezentat, ca cel mult în 8 zile, adică până la 22 August 1904, sê se prezente în acest oficiu, pentru ai se petrece în cârtică sêu în côlea darea prescrisă; cel ce nu va urma, se espune la o pedepsă aspră pentru neobservarea bunei ordini.

Brassó, 13 August 1904.

2—2,(14 9) Oficiul de dare orașenesc.

Se caută 1—2 fete, cari voesc sê se aplice pentru căleatul de haine în spălătoria și stabilimentul de spălat de odinioră Ciocrac nr. 7.

Ciocoladă de Tannin a lui SZTRAKA, are cel mai bun efect în contra diareei, atât la copii cât și la adulți. O bucată costă 40 Iulieri. Se adă de vânzare în toate farmaciile

Anunț de licitație.

În 29 și 30 August st. n. a. c. sa va vinde cu licitație în localul casei de Zälôge, dela ôrele 8—11 a. m. și dela 2—4 ôre p. m. obiectele amanetate în luna lui Iunie și Iulie 1903, până inclusive cu nr. 11504—1903, a căror termin a expirat și nu s'au rescumpărat.

Obiectele cari se vor vinde sunt: Giuvaericale, Clasornice de aur și argint și alte scule de aramă, Ciôie, Cositor, flanelle, haine bărbătești și femeiești, Cisme, ghetete și altele.

Vândarea se face cu banii gata.

Rescumpărarea sêu înoirea amanetelor se pôte face numai cu o zi înainte de licitație.

În ziua vândării cu licitație nu se permite nici într'un chip a prelungi amanetarea.

Brassó, 4 August 1904.

Oficiul casei de amanele din Brașov 8—3,(1442)

Un ucenic din casă bună cu cel puțin 2—3 clase gimnasiale sau reale se primesce în prăvălia D-lui Iosif Onițiu succ. I. candrea, în Sas Sebes. 1440 5-6.

La prăvălia I. G. EREMIE a sosit prospêt

Struguri de Constantinopol, Pepeni verzi și galbini, Cega, Șalău și Sômn prospêt, Tiri, Cel mai bun untdelemn de Niza. Icre negre moi dulci, Brânză albă de Braila.

FABRICAT DIN PATRIE!

Novitate! KLEINOSCHEG SEC

PRODUCT DE PRIMA CLASĂ

Pivnița de Șampanie Frații KLEINOSCHEG

liferanții curții ces. reg. BUDAPEȘT.

GUSTAV SOLINGER.

Primul stabiliment de vâpsitorie artistică și de lucș, și curățire chimică de garderobe în Brașov, strada Cămințului nr. 5.

STABILIMENT de Apretură, Decatură și Desinfecțiune.

Aranjat complet din nou! Mare întreprindere în Ardeal!

Pentru a satisface unei necesități de mult simțite, na'm cruțat nici o jertfă — cu mașini din cele mai noue — ca se dau On. publico-casie, se nu aibă trebuință de aci încolo, a trimite Garderoba la Viena sêu Budapesta spre curățire, ci ale preda în atelierul meu, executând-ule spre deplină mulțumire. Amintesc încă că garanțes pentru ce mi se va da sere curățire sau vâpsire, dêr' numai pentru ce se va preda în atelierul din

Strada Cămințului nr. 5, casa proprie, sêu în localurile de primire, la:

D-l Friedrich Reiser, str. Vămii 31, și la D-l Iosef Drotleff str. Porții 17.

Pentru a nu uita prețurile, sus numiți domni s'au înscriinat a primi pentru mine comande. Cartoane cu mostre colorate, înasemnarea prețurilor se pot vedé tot acolo. Locuri de primire în toate orașele mai mari din Transilvania.

Mă rog a observa firmele de sus.

Librăria H. ZEIDNER

Fondată 1867.

BRAȘOV (Ungaria),

Fondată 1867.

recomandă la începutul anului școlar editura cea bogată de:

Cărți pentru școlă.

(Aici urmează numai opurile din timpul cel mai nou apărute.)

A) Cărți pentru școle primare nou apărute în editură sunt:

- 1. G. Ludu, preot și I. Dariu, invet.: Istoriore religioșe și morale sau datoriiile copiilor, partea I. dia invetământul religiunei creștine, cor. —40.
2. V. Goldis; prof.: Elemente din constituția patriei sau drepturile cetățenesci, pentru școlele populare, ediția II., legat . . . cor. —40.
3. N. Stoicovici, inv.: Elemente de musică vocală, p. școlă popor. cor. —50.
Colecțiune de cântece și cântări bisericesci pe note pentru școlele populare. Partea I-a, cântece și cântări bisericesci într'o voce, pentru anii I., al II-lea și al III-lea de școlă, broș. cor. —50.

Cataloge și esemplare de probă se trimit la cerere gratis și franco.

B) Cărți noue pentru școle medii sunt:

- 1. Geografie pentru școlele medii, de D. Făgărășianu, prof. și S. Moldovan, lucrată pe baza planului ministerial mai nou după D. Laky. Tom I.: Regatul Ungariei. Ediția ilustrată. Prețul legat . . . cor. 2.—. Tom II: Europa; și III: Asia, Africa, Australia, America, sunt aprobate; broș. cor. 1.—, resp. . . . cor. 2.—.
2. Istoria Universală, pentru școlele sec., de V. Goldis, prof. Ev. vechi vol. I., broș. . . . cor. 2.—.
3. Curs sistematic de Gramatica limbii române, întocmit pentru școlele secundare, după cele mai noue recerinte ale instrucțiunii N. Pillia, revêd. de N. Sulică, profesor gimn. Ediția IV-a, volumul I. (Etimologia), broș. . . . cor. 1.50. (Carte aprobată de Inaltul Ministeriu al Cultelor și Instrucțiunii publice ca text didactic din anul 1889 sub Nr. 43.233.)
4. Carte de citire, de Ioan Popea, prof. pentru clasa I și II gimnasiale, și reale, seminare pedagogice și școle superioare de fete, ediția V. 1905. (Va apărea în Martie 1905.)

Cataloge se trimit la cerere gratis și franco.

BANI Efectuesc imprumuturi pe amortisare cu 4% procente dela Institute de bani de primul rang din patrie și Streinătate pe 3/4 din prețul moșilor și imobilelor pe restimp de 10—75 ani! Imprumut personal: ofiterilor, ampioaiților de stat și privați, preoților, invetătorilor, comercianților, industriașilor etc. pe lângă chizășie și fără de aceea, pe restimp dela 1—20 ani, cu discrețiunea cea mai completă! Mai departe iau asupra mea, fără vre-o anticipație de spese, încassez și cumpăr pretensiuni, datorii etc. încă și de aceea, a căror încasare e dubioșă, toate acestea le încassez în timpul cel mai scurt, tot astfel mijloace normalisării de orice natură preveniteșe din falimente de toț felii în patrie și străinătate. La cereri de informații se pune o mareș postală. Cancelaria agențială de băneș improtocolată la Tribunalul din Brașov. Altorjai Balás Vilmos. Brașov, Strada Castelului nr. 9.

Prăfurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, deca fiecare cutiă este provêdută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa. Prin efectul de leuire durabilă al Prăfurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioșe la stomach și pântec, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemoroidelor și a celorlalte bôle femeiești s luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce maren de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2.—

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, deca fiecare sticlă este provêdută cu marea de scutire și cu plumbul lui A. Moll. Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de goidină și reumatism și a altor urmasi de rēcôlă. Prețul unei sticle originale plumbate, Corône 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodel cel mai nou pentru cultivar-a rațională a peli, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. —40 Cinci bucăți Corône 1.80. Fie-care bucata de săpun, pentru copii este provêdută cu marea de apărare A. Moll.

Trinătorea principială prin Farmacistul A. MOLL, c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9. Comanda din provinciă se efectuează glinic prin rambursă postală. La depozite se se cerd anuinit preparatele provêdute cu iscălituru și marca de apărare a lui A. MOLL. Depozite în Brașov: la d-nii farmaciștu Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neutädter și engros la D. Eremia Nepoșil.

Vinurile cele mai curente

în PIVNIȚA ESZTERHAZY

sunt

1. **Zendriș** (Senereuș) 1 lit. **44** cr., (cel mai potrivit vin cu borviz)
2. **Ménes - Magyaráder**, litru **36** și **40** cr.. ambele soiuri sunt vinuri cu putere și bune de masă. Cel cu 36 cr. litru și cu borviz.
3. **Vin negru** 1 litru **50** cr., de recomandat pentru sesonul de pome.
4. **Bakator** 1 litru **50** cr. Calitate ce concurează direct vinurile vechi.

NB. La cumpărare de 10 litri, litrul cu 4 cr. mai ieftin.

Wilh. Kopony.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

BLUSE de stofă și mătase.

Mare deposit de pânzării fabricat Schroll.

DESCHIDERE DE MAGAZIN!Am onórea a aduce la cunoștința On. public, că **am deschis** pe piața din loc

Strada vămii nr. 21.

sub firma mea protocolată la tribunal, un

Magazin de mode pentru dame și bărbați. Bogatul meu deposit l'am asortat cu cele mai nouă și moderne, **Stofe de rochii** pentru Dame și pentru haine bărbătești, și cu **articolii de modă** ce cade în bransă această. astfel că pot satisface și cele mai exagerate cereri.

Apelând la sprijinul On. public și asigurând un serviciu din cele mai solide, rămân

cu totă stima **FENYVESI M. LAJOS.**

Stofe englezesci pentru haine bărbătești.

Trusou pentru mirese.

Cea mai bună și efină carte de limba maghiară,

pentru școlile populare române,

a apărut în editura lui **H. ZEIDNER** în Brașov:

nu tradusă din nemțesce, ci în Original, a 4 a ediție, care este răspândită în 80.000 exemplare:

Abecedar și întâia carte pentru deprinderea limbii maghiare în școlile populare. Pe baza planului ministerial de învățământ, de *Francisc Koós*, inspector școl. în pens. și consilier regesc și *Vasile Goldiș*, prof. gimn. în pens. și secretar consis. 72 pag. Prețul legat, cor. — 40.

De același autor:

A doua carte pentru deprinderea limbii maghiare, edit. II. 112 pag. Prețul legat. cor. — 50

(Carte aprobată de Inaltul ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune publică, prin ord. Nr. 2,285-894.)

La cerere se trimite catalogul cărților în editură gratis și franco.

Fabrica de țigle**GALTZ, TEUTSCH & Comp**

în Sânpetru.

Recomandă

Țigle cu margine (Dachfalzziegel)

bucata 2 klgr. 15 in m. □ mai departe: țigle ordinare, cărămide, cărămizi de pardoseală, cărămizi de boltitură, cărămizi pentru coșuri, Scocuri de prima calitate.

1-3.1457.

Contoarul Brașov, Têrgul boiler nr. 6.

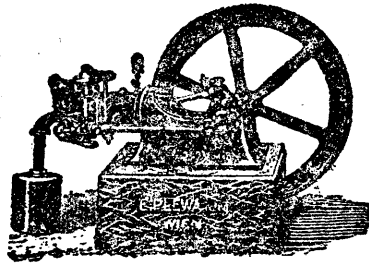
PUBLICARE. Din partea „Societății de lăptărie“ în Brașov se aduce la cunoștința On. public că cu începere din **1 Septembrie a. c.** prețurile laptelui se vor urca și anume din ziua aceea1 litru lapte de bivoliță cu **24 b.**1 „ „ „ vacă „ **20 „**

se va vinde on. cumpărători.

Societatea de lăptărie,

cu garanție nelimitată,

1-3.1454.

Fabrica c. r. priv. de **Mașini și Motore**, BRAUNER & KLASEK S. cc.

Se acceptază reprezentanți solidi în provincie. Pețuri curente gratis și franco.

IGN. EMIL LEWA — Viena.

Representanța generală și deposit

B. Dénes, Budapesta,

VI, Váci körút 61. sz.

MOTORE de Vapor, Gaz, Benzin, Petrolin, 2-100 HP. Locomobile - Petrolin 2-25 HP. Instalație de gaz sugative. (putere de cal. HP.) costă 2-3 bani pe oră. — Consumul cea mai moderată. — Forță motrice, cea mai bună și ieftină. — Cel mai ieftin izvor de aprovizionare.

Pentru morburii de stomac!

Celor ce prin recădă, înbuibare, mâncări greu de mistuit, ferbiateli, prea reci, sau viața neregulată și au un morbo de stomac și anume:

Catar de stomac, cărcei, dureri, mistuire rea,

se recomandă un mijloc bun de casă, probat de mai mulți ani cu efect bun

Vinul de burueni (Kräuterwein) a lui Hubert Ullrich

Vinul de burueni este preparat din burueni excelente și vindecătoare cu vin bun, întărește stomacul și organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură mistuirea rea, și ajută la formarea de sânge sănătos.

Folosirea vinului de burueni delătură morburile de stomac deja la început. De aceea se folosește de timpuriu. Simptome ca: dureri de cap, răgăală, grătă, slăbicune, vomare, dispăre adese-ori după folosirea a câteva sticle de vin de burueni.

Constipația și urmările ca: neastimpăr, colică, bătăie de inimă, insomnă, congestiune la ficat, splină, hemoroide, se delătură intru-urând vinul de burueni. Asemenea curăță diu stomac materii stricăcioase prin eșrea ușor la scaun.**Slăbiciunea, paliditatea feței, anemia, debilitatea**

provin adeseori din mistuire rea și din dispoziție lănuvicioasă a ficatului. Persoane cari pățimesc de lusa de apetit, nervositate, durere de cap, insomnie, tângesc cu încetul Vinul de burueni dă impuls puterii de viață, Vinul de burueni excită apetitul, ajută mistuirea și hrănește, mișcă prefacerea substanțelor, alină nervii excitați și produce vioiciune de viață. Multime de scrisori de mulțumire confirmă acestea.

Vin de burueni se capătă în sticle à 3 cor. și 4 cor.

în farmaciile din: Brașov, Săcele, Cristian, Râșnov, Codlea, Țințari, Helchiu, Bod, Feldiara, Ilyefalva, Uzon, Magyaros Nagypatak, Papolcz, Zăgon, Kovászna, Beresnyó, Sepsi-Szt.-György, Bölön, Nagyajta, Baroth, Miklosvár, N.-Baczon Zsombor, Darocz, Homorod, Kőhalom, Ugra, Kacza, Zsibek, Lemnek, Báránykut, Boldogváros, Boholcz, Szásztyukos, Bethlen, Sárkány, Almásmező, Zernest, Törösvár, Vajdarecse, Voila, N.-Sink, Aiud, Pânticeu, Kézdivásárhely, Erzsébetváros, Segesvár, Nagyszében și în toate farmaciile din orașele mici și mari din Ardeal și din țările străine. — Farmaciile din Brașov: a d-lor Heinrich G. Obert, Victor Roth, Eugen Neustädter la „Ingerul păzitor“, Ferdinand Jekellus la „Speranța“. — Trimite 3 seu mai multe sticle cu prețurile originale în ori și ce localitate din Austro Ungaria.

Să se ferescă de imitație.

Cereți anume **Vin de burueni a lui Hubert Ullrich.**

Vinul de burueni al meu este mijloc secret. E compus din vin malaga 4500, spirit de vin 1000, Glicerina 1000, Vin roșu 2400, sirop de fragi 1500, sirop de cireșe 3200, fincan, anason, rădăcina helen, rădăcini americane, rădăcini de inzian, rădăcini calmusă a. 100. Aceste părți constitutive se se amestecă.

Țigle de Cement de acoperiș (Langfalz)

fôrte rezistente contra intemperiiilor. Material ușor de acoperit și de durabilitate nețermurită.

Se capetă cu pret fôrte ieftin la Fabrica **PORTLAND-CEMENT** din Brașov.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.